

Concept strategische visie Werken aan Weert 2030

**Verwonder je
in de groene thuishaven Weert**

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Weert anno 2020	4
even terugblikken	4
Weert anno 2020 in een notendop	4
3. Toekomstige veranderingen die op Weert kunnen afkomen	7
4. De conceptvisie van Weert 2030	13
Een groene thuishaven ...	14
... sociaal en uitnodigend van karakter ...	16
... gezond, groen en klimaatbestendig ...	18
... waar je een leven lang kan leren ...	19
... waar het bruist van het grenzeloos en duurzaam ondernemerschap ...	20
... met een duurzame nieuwe maakindustrie...	22
... met een duurzame, multifunctionele, lokaal georiënteerde landbouw...	22
... als snel en flexibel platform in de regio ...	23
...waar samenwerking troef is ...	24
Tot slot	25
5. Beleef de visie	26
Het is zaterdag 8 juni 2030...	26
Zondag, tijd voor zondagontspanning	31
Maandag, een voorproefje van werken en ontwikkelen in Weert	34

1. Introductie

Voor u ligt de conceptversie van de strategische visie “Werken aan Weert 2030”. We staan in het volgende hoofdstuk eerst kort stil bij Weert anno 2020 en een stukje geschiedenis van de gemeente. Bij het ontwerpen van de visie hebben we geredeneerd vanuit het huidige DNA van Weert en de Weerter ontstaansgeschiedenis. Ook hebben we verkend welke veranderingen erop Weert kunnen afkomen in de komende 10 jaar (zie hoofdstuk 3). In de visie laten we zien hoe Weert op deze ontwikkelingen inspeelt of er zich juist wapent tegen mogelijk negatieve gevolgen. In hoofdstuk 4 presenteren we vervolgens de conceptvisie 2030. Dit is een streefbeeld. Dat betekent dat we de lat hoog leggen en ons ideaalbeeld schetsen van Weert. Dit streefbeeld is beschrijvend gepresenteerd. We willen 2030 ook beleefbaar maken. Vandaar dat we in hoofdstuk 5 de visie door de ogen van Weertenaren en bezoekers van elders beschrijven. Hoofdstuk 4 en 5 zijn de zijden van dezelfde medaille, het macro- en micro-perspectief. We laten de keuze aan u als lezer of u met hoofdstuk 4 of 5 begint. Wenst u eerst meer achtergrond over de visie lezen, begint u bij hoofdstuk 4. Wilt u meteen meegezogen worden in een beleving, dan begint u beter met hoofdstuk 5 (en kunt u 4 daarna lezen, mocht u meer verantwoordelijkheid wensen).

CONCEPT

2. Weert anno 2020

Voordat we een sprong wagen in de toekomst, staan we eerst even stil bij een kort stukje geschiedenis en de huidige situatie in Weert anno 2020. Het is belangrijk dat de visie voortbordurt op de krachten en uitdagingen van Weert vandaag. Dit hoofdstuk is bewust beknopt gehouden. Er valt natuurlijk veel meer te vertellen over Weert, maar we willen vooral de toekomst ruimte geven in dit document. Voorliggende inhoud is overigens gebaseerd op heel wat rapporten en statistieken die we (in deze versie) voor de overzichtelijkheid niet hebben vermeld. Ook zijn de uitkomsten van het DNA-onderzoek dat in het kader van de citymarketing voor Weert is uitgevoerd opgenomen in de analyse.

even terugblikken

Al sinds de prehistorie is de Weerter omgeving bewoond door mensen. Het betrof toen kleine agrarische woongemeenschappen die zich vestigden op een droog stuk, hogergelegen land of *waard*, temidden van een moerassige en uitgestrekte Peel. De start van de 'officiële' historie van Weert begint pas veel later, in 1062. Toen kreeg Weert de naam *Weerna*.

Er volgde een geschiedenis met als kopstukken de Heren van Horne. Onder hun bescherming beleefde Weert tussen 1450 en 1550 haar eigen Gouden Eeuw. Zij lieten Weert de kastelen De Aldenborgh en Nijenborgh na, gaven de plek een stedelijk aanzien met marktrechten en bestuur en brachten de lakennijverheid naar Weert. De onthoofding van de bekendste Weerter inwoner Philips van Horne op de Grote Markt in Brussel in 1569 markeerde het abrupte einde van de middeleeuwse Weerter bloeiperiode.

Het wegvallen van de bescherming van de Heren van Horne in combinatie met de oorlogen die de Weerter contreien teisterden de daaropvolgende jaren zaudde de gemeente in een lange periode van diepe armoede. Het is pas met de komst van de Zuid-Willemsvaart en de IJzeren Rijn in de 19de eeuw dat Weert zich uit de isolatie weet te trekken. Samen met de nieuwe ontsluitingen kwam er een scheepswerf, de drukkerij Smeets en enkele lakenweverijen, kousenfabrieken en hoedenfabrieken. Met het herwonnen zelfvertrouwen verhoogden de Weertenaren de toren van hun Sint-Martinuskerk met meer dan 100 meter.

Maar Weert was nog steeds eerder een dorp met veel laagbouw dan een bloeiende stad. Het Weerter herstel kwam slechts traag op gang. Het duurde nog tot het begin van de 20ste eeuw en vooral tot na de Eerste Wereldoorlog, dat de industrialisatie zich ook in Weert volledig ontplooidde. De oprichtingen van onder andere een gasfabriek, meelfabriek, enkele metaalverwerkende bedrijven, een luciferfabriek, tricotagefabriek, betonfabrieken, textiel fabrieken, brouwerijen, een spoorlijn naar Eindhoven, etc. zetten de gemeente terug op de economische kaart.

De gemeente bleef de jaren die daarop volgden sociaal-economisch groeien en het centrum ontwikkelde zich tot een middelgrote stad met de daarbijbehorende voorzieningen. Ook bestuurlijk kende de gemeente aanwas, met in 1998 de verwelkoming van Stramproy tot de Weerter familie. Met de geboorte van baby Jaylinn in 2019 haalde Weert voor het eerst de symbolische kaap van 50.000 inwoners.

Weert anno 2020 in een notendop

Mocht je Weert nog niet zo goed kennen ...

Anno 2020 situeert de gemeente Weert zich in het uiterste westen van Limburg (Midden-Limburg), aan zowel de Belgische-Nederlandse landgrens als aan de Limburgse-Noord-Brabantse provinciegrens. Het mag Nederweert, Leudal, Cranendonck (NB), Bocholt (B), Bree (B) en Kinrooi (B) tot haar buurgemeenten rekenen. Zelf bestaat de gemeente uit 6 kernen: Weert, Stramproy, Altweeterheide, Laar, Tungalroy en Swartbroek. Weert heeft een compact centrum met weinig hoogbouw. Tevens zijn er randwijken te vinden en in het buitengebied liggen enkele kernen met een dorps karakter.

Met zo'n 50.000 inwoners mag Weert zich rekenen tot de middelgrote gemeenten in Nederland. Weert heeft een centrumfunctie in de regio en een verzorgingsgebied van toch zo'n 150.000 mensen. De gemeente heeft bijvoorbeeld voorzieningen als een ziekenhuis, theater en winkels.

Op basis van statistieken zou je Weert als een vrij gemiddelde Nederlandse gemeente kunnen bestempelen. Omtrent type huishoudens, achtergronden bevolking, arbeidsdeelname, aantal bijstandsuitkeringen, jeugdhulp, verspreiding leerlingen voorgezet onderwijs, misdrijven per 1.000 inwoners, etc. scoort Weert steeds net boven en af en toe net onder de nationale gemiddelden. Overigens, dat Weert zo gemiddeld scoort op veel vlakken wil niet zeggen dat er geen grote contrasten kunnen bestaan tussen uitersten die uitmiddelen. Grotere afwijkingen vinden we bijvoorbeeld in de leeftijdsopbouw van de bevolking, Weert kent relatief veel ouderen ten opzichte van het landelijk gemiddelde (relatief minder ten opzichte van het Limburgse gemiddelde). Daarnaast zien we dat het aandeel leegstand in detailhandel in de gemeente 17,0% bedraagt, in vergelijking met 7,2% gemiddeld in Nederland. De Weertse woningen zijn over het algemeen ook iets groter, van een recenter bouwjaar. Er zijn vaker eengezinswoningen en meer in koopeigendom in vergelijking met het nationale gemiddelde.

Weert wordt vooral als een groene, sociale, goed bereikbare stad met een rijke geschiedenis ervaren. Ze positioneert zich vooral als woon-werkgemeente in het groen, met voldoende voorzieningen (denk aan sport, zorg, scholing, winkels, cultuur, etc.), hetgeen een hoge kwaliteit van leven brengt. En daar zijn de inwoners best tevreden over. Weert heeft ook nog de potentie om te groeien.

Qua algemene voorzieningen is Weert rijkelijk bedend. Je vindt er in zowat elke wijk een basisschool of brede school. Het voorgezet onderwijs (waaronder 'Topsport Talentschool') is met 4 scholen ook goed vertegenwoordigd. In de omliggende steden (Eindhoven, Maastricht, Venlo...) vindt men vlot de weg naar diverse academische en professionele onderwijsinstellingen. Weert heeft een eigen regionaal ziekenhuis (St. Jans Gasthuis) en diverse andere zorginstellingen en bezit relatief veel sportaccommodaties en recreatiegebieden (bijv. IJzeren Man).

Mensen maken Weert. De meeste Weertenaars zijn onderling sterk verbonden. Het sociaal weefsel is er relatief sterk. Weertenaars zijn mensen die van aanpakken weten. Er zit een ondernemersmentaliteit in de Weertse samenleving. Het verenigingsleven is goed vertegenwoordigd, denk bijvoorbeeld aan de sportverenigingen (voetbal, tennis, volleybal, handbal etc). Deze verenigen zich ook. Kijk bijvoorbeeld naar dansschool Fresh dat haar leden fors heeft zien groeien. Tegelijkertijd zie je een lichte terugloop bij ouderenverenigingen (ondanks een toename van de vergrijzing in Weert). Een aandachtspunt is overigens wel dat het moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden die deze verenigingen draaiende houden.

Ook in Weert zijn er aandachtspunten op sociaal-cultureel vlak. Zonder volledig te willen zijn, lichten we er een aantal uit. In Weert is er net als in andere middelgrote steden sprake van eenzaamheid bij mensen, in het bijzonder bij ouderen. Ongeveer 7% van de Weertenaars voelt zich zeer eenzaam. Middels onderzoek via de GGD probeert de gemeente inzicht te krijgen in de eenzaamheid onder de bevolking (naast ook andere aspecten gerelateerd aan gezondheid en leefstijl). Er wordt hard aan gewerkt om eenzaamheid te bestrijden door bijvoorbeeld ontmoetingen en maaltijden te organiseren, netwerking te stimuleren, extra oog voor dementerende mensen te hebben, en ook deel te nemen aan initiatieven en programma's als Samen tegen eenzaamheid en Zorgnetwerk regio Weert. Zeker in de huidige COVID19-tijd zal de eenzaamheid nog verder toenemen.

Tevens kent Weert inwoners die buiten de boot vallen, de meest kwetsbare mensen in de samenleving. Voor hen is er een vangnet. Weert kent daarin een eigen vernieuwende aanpak te weten de zogeheten flexibele maatschappelijke opvang. Geen centrale opvang voor mensen zonder een dak boven hun hoofd maar gespreide opvang en een warm ontvangst in het Zelfregiecentrum.

En zo zijn er ook kwetsbare jongeren in Weert; jongeren die vroegtijdig de school verlaten, zonder werk en/of woning zitten, geen perspectief hebben en sommige van hen kunnen vatbaar zijn voor het inslaan van het criminele pad. Nu scoort Weert best heel goed op haar lage percentage

schooluitval, mede omwille van grote inspanningen van school en gemeente en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Ook worden jongeren geïnspireerd en aangemoedigd wat van hun leven te maken door initiatieven als Weert on Stage en de beroependag. Voor die jongeren die dan toch door de mazen van het net vallen, is extra ondersteuning voorzien.

Wat armoede betreft, liggen de Weerter cijfers weliswaar onder het landelijk gemiddelde, wat niet wegneemt dat er toch mensen in armoede leven. Ook hier worden diverse initiatieven en vangnetten voor voorzien zoals een lokaal noodhulploket, uitbreiding van naschoolse opvang voor alle kinderen, een kledingdag en projecten als Speaking minds. Daarnaast wordt er ook sterk ingezet op preventie.

Weert kent een rijke geschiedenis met vele tradities. Dat is vandaag nog steeds te proeven in de stad, onder meer door de aanwezigheid van relatief veel cultuurhistorische monumenten binnen en buiten het centrum. De gemeente bezit enkele culturele parels zoals het RICK, Munttheater of het nog te heropenen Museum W. Als je aan de Weertenaren en/of bezoekers vraagt wat Weert nu zo typeert, verwacht dan antwoorden als: Weerter vlaai en Antje van de statie, het Weerter dialect, Bospop, de kermis, carnaval, de paarden en het rijke verenigingsleven. Er is een goede culturele basisinfrastructuur waarin zowel amateurkunsten als professionele kunsten zijn vertegenwoordigd en er is ruimte voor culturele innovatie en ontwikkeling. Jongeren hebben daar een belangrijke rol in: ze experimenteren met vernieuwing in urban art, andere kunstvormen, muziek en evenementen. De komende tijd wordt er gewerkt aan verankering van nieuwe initiatieven zoals 'Het Zuilenkabinet' en Stadslab0495.

Een andere troef van de gemeente is de groene blauwe omgeving. Weert is letterlijk een stad omsingeld door groen waarin verspreid de andere kleinere kernen liggen. Het grensoverschrijdend natuurpark Kempen-Blaek, de Boshoverheide of het Weerterbos zijn maar enkele van de grote groene en blauwe vlekken op de Weerter landkaart. Het unieke landschap, met een grote diversiteit aan fauna en flora, viel hiervoor al meermaals in de prijzen.

Weert is een aantrekkelijke gemeente om te recreëren of meerdere dagen te verblijven in een toeristische accommodatie onder andere door de mogelijkheden die de omliggende natuur en het aantrekkelijke stadscentrum bieden.

De grensligging maakt dat Weert zich op verschillende regio's en steden oriënteert met als belangrijkste oriëntatie die richting Eindhoven. Binnen een straal van ongeveer 50 kilometer bevinden zich nog enkele belangrijke (internationale) steden zoals Venlo, Roermond, Sittard-Geleen, Genk (B), Hasselt (B) en Lommel (B). Weert is goed verbonden met deze regio's en steden dankzij onder andere de A2, enkele provinciale wegen, de Zuid-Willemsvaart, intercity-verbindingen (Eindhoven, Utrecht, Maastricht, Roermond, Amsterdam...), enkele regionale en lokale buslijnen en fietsnetwerken. Met de luchthavens van Eindhoven en Kempen in de nabijheid, is Weert zelfs via de lucht bereikbaar. Weert maakt bovendien deel uit van Keyport, de ELAt-regio, het samenwerkingsverband 'Samenwerking in Midden Limburg' en heeft diverse kenniscampussen binnen handbereik (kennis inzake voeding- en landbouwkennis bij Greenport campus in Venlo, duurzame basischemie in Sittard-Geleen op de Chemelot campus, kennis over digitalisering bij de Campus in Heerlen en gezondheidskennis op de health campus in Maastricht). Tot slot, Weert ligt nabij Brainport, een regio met veel potentie, ook voor Weert.

De regionale centrumpositie in combinatie met een goede ontsluiting en vele mogelijke vestigingsplaatsen komen de Weerter economie ten goede. Weert heeft een sterk vestigingsklimaat voor bedrijven en dat zijn er in totaal zo'n 4.400. Al die Weerter bedrijven zorgen voor een kleine 25.000 banen. De helft van die banen wordt geleverd door de drie topsectoren van Weert: industrie (kent wel een terugval), groot- en detailhandel (groei) en zorg- en welzijn (groei). Ook de landbouw en tuinbouw hebben in Weert een belangrijke functie, als voedselproducent en als beheerder van het buitengebied. Weert heeft een werkelijk beschikbare beroepsbevolking van 25.500 personen, waarvan zo'n 37% in een andere gemeente werkt.

3. Toekomstige veranderingen die op Weert kunnen afkomen

In de toekomstvisie voor Weert houden we ook systematisch rekening met toekomstige veranderingen die binnen nu en de komende 10 jaar op Weert en de regio kunnen afkomen. De wereld staat niet stil, er komen bovendien heel wat verschillende veranderingen op Weert af: demografische, sociaal-culturele, economische, ecologische en technologische veranderingen. Deze veranderingen brengen kansen met zich mee en helaas ook bedreigingen. In een *toekomstvisie* geef je aan hoe je op deze veranderingen gaat anticiperen. In voorliggend hoofdstuk schetsen we kort de belangrijkste veranderingen die we meegewogen hebben in het ontwerp van de visie. Deze ontwikkelingen zijn voor een groot deel zeker niet een ver-van-mijn-bed show. Er wordt voor een deel al op deze ontwikkelingen in Weert geanticipeerd, kansen worden aangegrepen, bedreigingen worden zo goed als mogelijk tegengegaan. Oftewel, de toekomst is al een stukje onder ons in Weert.

Demografische veranderingen

De komende 10 jaar zal de vergrijzing doorzetten niet alleen in Weert in heel Nederland. Mensen leven langer, geboortecijfers zijn laag, dus we zouden tegen 2030 wel eens met een **dubbele vergrijzing** te maken kunnen krijgen. Dit heeft meerdere gevolgen. Ouderen zijn langer fit en doen langer actief mee in de samenleving. Tegelijkertijd hebben zij mogelijk meer en langer zorg nodig in de toekomst en zal er dus mogelijk ook vaker en uitgebreider een beroep op zorg- (gerelateerde) voorzieningen gedaan worden. Ook zal er voor deze groep voldoende (en betaalbare) huisvesting nodig zijn.

De Nederlandse samenleving wordt meer en meer een **smeltkroes** van mensen van verschillende afkomst, mede gevoed door migratiestromen. Dit geldt ook voor Weert. Gelet op de dynamiek in de regio (zie bijvoorbeeld de demografische druk in Eindhoven) is dit een punt van aandacht. De verwachting is dat als er een toenemende woningnood in bijvoorbeeld Eindhoven optreedt (nu reeds het geval) mensen noodgedwongen naar omliggende gemeenten, waaronder Weert zullen trekken. Weert heeft heel wat punten en zou dus nieuwe mensen kunnen aantrekken (ook gelet op huidige inbreiding plannen). Ook heeft de gemeente de ambitie om verder te groeien qua inwonersaantal. Dit alles zal gevolgen hebben voor de bevolkingssamenstelling van Weert; die wordt wellicht een stuk diverser, en mogelijk ook relatief jonger. Ook **nieuwe vormen van huishoudens** (nieuw samengestelde gezinnen, multi-generationale huishoudens, co-housing groepen etc) zullen net als anders sterker vertegenwoordigd zijn in Weert.

Sociaal-culturele veranderingen

Hadden we jaren geleden nog een verzuilde samenleving, dan zien we vandaag dat er **nieuwe netwerken** ontstaan en mensen niet van één maar van meerdere netwerken 'lid' zijn, vaak overigens nog voor een kortere of bepaalde duur. Die dynamiek zal in de toekomst niet anders zijn. Er is al veel netwerking in Weert, mensen nemen gemakkelijk samen initiatief om dingen te

doen. Voor wie - ook als overheid - mensen wil mobiliseren om in actie te schieten, kan het inzetten van deze netwerken zeker behulpzaam zijn, ook naar de toekomst toe. Mensen organiseren zich bovendien ook mede dankzij ICT sneller, gemakkelijker maar ook anders.

Helaas is ook zichtbaar dat er tegelijkertijd **nieuwe scheidslijnen** in de samenleving ontstaan, op vlak van sociaal-economische status, maar ook bijvoorbeeld op basis van de digitale geletterdheid van mensen. Heel wat mensen leven op verschillende snelheden. Niet iedereen komt mee. Velen onder hen krijgen te maken met een **toenemend gevoel van eenzaamheid**. Door al die scheidslijnen zien we ook dat de contrasten groter worden en er helaas ook meer polarisatie tussen groepen kan ontstaan. In sommige gevallen kan dat ook escalerend werken, met veel **sociale en politieke onrust** tot gevolg. Kennisgebrek, het onvermogen om de snelheid en complexiteit van de samenleving en haar uitdagingen voldoende goed te doorgronden of bij te benen, zet in toenemende mate wetenschap en waarheid onder druk, waardoor de vatbaarheid voor nieuwe pseudo-waarheden wordt vergroot. In Weert is er altijd veel oog voor de medemens geweest en is er sprake van een sterk sociaal weefsel. Belangrijk is deze kracht de komende jaren te behouden, te behoeden en te versterken.

Verder zien we dat (een groep) mensen (en ook organisaties en bedrijven) in toenemende mate oog hebben voor de **gezondheid van mensen**. Dan gaat het niet alleen over het fysiek welzijn maar ook de mentale gezondheid. Mensen zijn kritischer op voeding, hebben behoefte aan sportvoorzieningen (binnen en buiten), rust en bezinning, zijn opnieuw opladen etc. Echter, die aandacht voor gezondheid hebben zeker niet alle Weertenaars. Tegelijkertijd nemen bij anderen ook de levensstijlziekten toe. Dus ook scheidslijnen tussen gezonde en minder gezonde mensen worden zichtbaarder. In de zorg zelf zien we tegelijkertijd een kaping naar meer preventieve zorg: voorkomen dat je fysiek of mentaal ziek wordt, zodat je bovendien ook maatschappelijke kosten uitspaart. Al deze gezondheid gerelateerde patronen leiden tot behoeften, ook van Weertenaars, op weg naar 2030. Denk aan behoeften op vlak van (preventieve) zorg, sport, ontspanning, werkplek, voorlichting richting kinderen, etc.

Veranderingen op vlak van natuur en milieu

Bij groeiende groepen en bedrijven in de samenleving neemt het **milieubewustzijn toe**, getuige hiervan o.a. de deelname van jongeren tot aan klimaatmarsen, de opkomst van deelsystemen en het aanschaffen van zonnepanelen. Mensen gaan bewuster om met voeding, transport, het bouwen, verbouwen en inrichten van hun woning. Deze tendens kan ook geprojecteerd worden op de verduurzamingsgolf die gaande is (zie later). Verduurzaming gaat overigens niet alleen over milieubewustzijn, ook over het sociale bewustzijn. Er zijn diverse stimulerende maatregelen voor mensen om duurzaam aan te kopen. De vrees bij sommigen is echter dat afhankelijk van het type maatregelen deze ook een verdere tweedeling in de samenleving in de hand zou kunnen werken. Ze zijn niet voor iedereen toegankelijk, economisch of technisch haalbaar.

Mensen **waarden** in toenemende mate de **natuur**. Zeker in COVID 19-tijd hebben we met z'n allen de natuur herontdekt. Natuur is meer dan enkel groen, het is ook biodiversiteit (soortenrijkdom flora en fauna) en de kwaliteit van ecosystemen (combinatie van en interacties tussen soorten). Door niet alleen het buitengebied maar juist ook het verstedelijkt gebied van Weert op een slimme manier groener in te richten krijg je een natuurinclusieve stad. Natuur gebruik je dan als ordenend principe. Groen dient immers meerdere doelen. Het heeft een positieve invloed op onze mentale en fysieke gezondheid (en bespaart dus ook kosten in de zorg), het helpt bij het klimaatadaptief maken van onze leefomgeving (zeker versteende oppervlakten behoeven dit). Groen stimuleert ontmoeting en bevordert de sociale cohesie. Het versterkt bovendien het imago en de aantrekkelijkheid van steden. Dit zijn meerwaarden van groen die inmiddels ook door experts zijn onderbouwd. We zien nu om ons heen dat grotere steden op natuurinclusieve inrichting inzetten. Met de huidige troeven (ook op vlak van biodiversiteit) zou Weert ook op deze kar kunnen springen wat haar zeer uniek zou kunnen maken in de regio.

Om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen zijn veel steden en gemeenten - naast een vergroening en versterking van hun ecosystemen - bezig met het herbekijken van de **eigen energiehuishouding**. Er is grote nood aan hernieuwbare energiebronnen (zoals bijvoorbeeld wind, zon en geothermie) en opslagcapaciteit. Ook wordt er hard gewerkt aan het aanpassen van

de energievraag en dus ook het consumptiegedrag van mensen, bedrijven en organisaties (denk aan meer isoleren, minder consumeren etc). De energietransitie is anno 2020 geen keuze meer maar een must geworden, zeker in Nederland. Ook in Weert wordt er de komende jaren werk gemaakt van deze transitie. Niet enkel op gemeentelijke maar ook op regionale schaal (bijvoorbeeld in het kader van de regionale energie strategie).

Het energievraagstuk hangt nauw samen met het **klimaatvraagstuk**. Het klimaat verandert, en dat zal de komende decennia sterker voelbaar zijn. We verwachten meer hitte- en waterpieken, alsook stormen, die ook in Weert letterlijk opgevangen dienen te worden. Dat heeft gevolgen voor de wijze waarop we de gemeente ruimtelijk inrichten, hoe we met de natuur omgaan, etc.

Economische veranderingen

Het economische landschap verandert. Heel wat sectoren (landbouw, industrie, mobiliteit etc) denken na over hun continuïteit en de nood aan verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Grondstoffen raken op, bodem-, lucht- en waterkwaliteit mogen niet verder achteruitgaan, de soortenrijkdom (biodiversiteit) verdient aandacht en aansterking, ook de ruimtelijke kwaliteit mag niet verder onder druk komen te staan. In het licht van deze talrijke en complexe uitdagingen klinken de stemmen om meer zelfvoorzienend te worden ook steeds harder, om niet té afhankelijk te worden van internationale spelers. Al met al zien we, mede aangemoedigd door de (inter)nationale overheid dat er een kanteling richting duurzame economie gaande is.

Duurzaamheid gaat over de gezonde balans tussen het economisch, ecologisch en sociaal functioneren van een bedrijf (of een organisatie, een wijk, een samenleving). Organisaties communiceren daar middels duurzaamheidsverslagen en zo maken zij transparant hoe zij als organisatie functioneren. Op Weerter bodem zijn al organisaties heel bewust met duurzaam ondernemen bezig. Een mooi voorbeeld is het Weerter bedrijf PaperWise dat landbouwafval verwerkt tot duurzaam papier en karton. Sinds de oprichting, vijf jaar geleden, heeft PaperWise al ruim 9 miljoen kilo landbouwafval een tweede leven gegeven als papier en karton voor drukwerk en verpakkingen.

De verwachting is dat deze tendens naar verduurzaming over een tijdspanne van 10 jaar verder zal doorzetten en aan kracht winnen. Los van het feit dat we niet anders kunnen - vraagstukken als de grondstoffenschaarste en de klimaatverandering dwingen ons hiertoe - schept het ook ontzettende kansen. In Weert zien we vandaag reeds signalen van deze tendens. Weertenaren die duurzaamheidsbewust zijn en dat bijvoorbeeld ook inbrachten tijdens de brede bevraging), bedrijven die met knappe duurzame producten, diensten en/of bedrijfsvoering bezig zijn, alsook de wens en passie ultiem om hier verder in te gaan.

In het kader van die verduurzaming zie je dat bedrijven meer en meer lokaal en regionaal materiaalketens trachten te sluiten. De afvalstof van het ene bedrijf is de grondstof voor het andere. Of de restwarmte van het ene bedrijf is de warmtebron voor een woonwijk, etc. Dat noemen we **circulaire economie**. Ook binnen en buiten Weert is deze transitie gaande. Bedrijven (maar ook overheden en andere maatschappelijke organisaties) werken steeds vaker samen om die kringlopen te sluiten. Dit is niet alleen ecologisch, maar ook economisch gezien een mooie vorm van waardecreatie. Bovendien levert deze manier van regionaal en lokaal werken ook tal van nieuwe banen op voor heel wat verschillende profielen en opleidingsniveaus (en ook niet-opgeleiden). Deze brede transitie raakt dus ook Weert en zal voor de komende jaren heel wat kansen met zich meebrengen. Denk bijvoorbeeld aan het sluiten van de lokale ketens voor de landbouw, in de maakindustrie, de opkomst van de nieuwe maakindustrie ook in Weert, maar ook de wijze waarop we wijken, schoolpleinen, de binnenstad etc inrichten en van activiteiten voorzien. Er is bovendien al aardig wat bedrijvigheid die vanuit dit circulaire principe aan de slag is. Denk bijvoorbeeld aan bedrijven als Moonen packaging, die o.a. duurzame verpakkingen voor een bedrijf als Beef&Steak (Nederlandse online slagerij voor premium vlees, marktleider in zowel Nederland als België) heeft ontwikkeld.

Weert kent ook aardig wat landbouwbedrijvigheid. De landbouw in algemene zin geeft ook tekenen van erkenning aangaande de mogelijkheden die het meeliftten op die circulaire transitie schept. Er is toenemende aandacht voor lokale productie, waardoor de landbouw ook weer meer gaat leven in de Weerter samenleving. Inwoners genieten lokale producten (thuis of in een

restaurant). Er liggen ook kansen voor wat betreft het combineren van functies (wat voor een deel in Weert al gebeurt). Denk aan het voorzien in woonruimtes, werkplekken, aan nieuwe concepten als Herenboeren (gebeurt ook al maar in opgeschaalde vorm), het beheren van landschap, etc.

Wat de maakindustrie betreft, gaat het niet alleen om de verduurzaming van de klassieke maakindustrie maar ook **de opkomst van de nieuwe maakindustrie**: middels lasersnijden, 3D-printen en andere recente en in ontwikkeling zijnde productietechnologieën verandert de wijze waarop we dingen maken, produceren en repareren. Dit kunnen hele eenvoudige producten zijn, maar ook heel complexe systemen of zelfs gebouwen. Daar is in de toekomst wellicht meer maatwerk dan massaproductie voor nodig. In sommige gevallen kunnen ook individuen voor elkaar krijgen waar vroeger hele fabrieken nodig voor waren. Bovendien is de belofte dat deze manier van produceren spaarzamer is in termen van gebruikte materialen, water en energie. Een sterk staaltje nieuwe maakindustrie op Weerter bodem is het bedrijf Lister Buildings, dat woningen produceert van cross laminated timber (kruislaag hout).

Laten we daarnaast ook niet vergeten dat **'het werken'**, hoe dan ook, gaat veranderen in de toekomst. De COVID-19 pandemie bracht dit proces reeds in versnelling. Het is straks het nieuwe normaal dat bepaalde beroepsgroepen minder op kantoor of hun werkplek zullen zijn en meer thuis of op co-working plekken in Weert zullen werken. Afstanden worden kleiner, niet alleen op de arbeidsmarkt, ook bijvoorbeeld voor wat betreft het (online) onderwijs. Ook de online wereld zelf, zal vernieuwing kennen. Het zal meer zijn dan een online vergadering zoals we dat anno 2020 gewend zijn, soms uren achter elkaar. Virtual en augmented reality technologie maken het mogelijk om een vergadering of werkproces in te gaan binnen een gedeelde 3D - beleving net als in de fysieke werkelijkheid. Het hele lichaam, de hele geest en identiteit(enwaai)er zullen wellicht een grotere rol spelen. Ook ligt het in de lijn der verwachtingen dat heel wat mensen meerdere activiteiten (en banen) zullen willen combineren, dan een zicht naar flexibiliteit, bredere maatschappelijke betrokkenheid, meer zelfbeschikking, etc. Voor sommigen zal het een wens zijn, voor anderen zal het misschien niet anders kunnen. Ook dat is een mogelijke realiteit waar we oog voor dienen te hebben.

Een veel gehoorde wens van de Weertanaren (tijdens de brede bevraging) is een grotere verscheidenheid aan winkels in Weert (met name in het centrum) aan te treffen. Tegelijkertijd mogen we niet uit het oog verliezen dat de **retailsector** behoorlijk aan het transformeren is (denk aan de toename van online shoppen). De leegstand getuigt hiervan en wordt bovendien nog eens

versterkt door de impact van de COVID19-pandemie. Experts verwachten dan ook dat in de toekomst in stedelijke centra netto minder winkels aanwezig zullen zijn en centra compacter van karakter zullen zijn. Centra krijgen dan wellicht meer de invulling van belevingscentra. Handelsruimtes transformeren hierbij naar plekken waar je nieuwe diensten en producten kan beleven (maar per levering aan huis krijg je het pas echt in handen). Ook zijn er heel wat andere nieuwe formules denkbaar zoals nieuwe horecaconcepten, huiskamers voor alle inwoners die multifunctioneel van karakter zijn, nieuwe uitgaansformules, die het centrum op een andere wijze dan in 2020 heel levendig kunnen houden, meerdere activiteiten onder één dak. Maar niet te vergeten zal veel afhangen van een heropwaardering van publieke en semi-publieke ruimte.

Andere integrale veranderingen

De verwachting is dat de **regio's in Europa** vanuit beleids- en sturingsoogpunt het sterkere niveau zouden kunnen worden in de toekomst. Uitgaande van regionale agglomeratiekracht, zien we al een aantal sterke regio's om ons heen. Weert ligt in die zin vrij strategisch, (eu)regionaal gezien, is goed ontsloten, dus dat biedt kansen. Ze heeft bovendien de luxe bij meerdere regio's aansluiting te kunnen vinden, afhankelijk van haar ambities (landbouw transitie, aanhaken op de regionale circulaire transitie, bijvoorbeeld in samenwerking met Ch. Helot etc). Op dit moment is ze al aangehaakt bij diverse regionale verbanden zoals bijvoorbeeld Keesport. In de toekomst gaat het nog relevanter worden om hierin hele bewuste keuzes te maken (die gebaseerd zijn op duidelijk omliggende Weertse ambities).

Als het gaat om innovatie op economisch, maar ook op sociaal en ecologisch vlak is er ook toenemende nood aan **experimenteeruimte** (bijvoorbeeld regulerende zones). Denk hierbij aan nieuwe woonconcepten, natuurinclusieve plekken in de binnenstad, het combineren van functies op een plek etc. Binnen de huidige wet- en regelgeving kunnen dit soort innovaties niet eenvoudig of zelfs helemaal niet van de grond getrokken worden, volgens onangepaste kaders. De behoefte om nieuwe ruimte te creëren voor experimenten zal toenemen als er meer innovatie op de schaal van Weert en regio ingezet wordt. Met de slogan "In Weert kan het" (zie hoofdstuk 2) zou dit wel eens een tendens kunnen zijn waar Weert als kleine stad een groot verschil kan maken.

Naar de toekomst toe is de verwachting ook dat **de lokale overheid** naast een aantal bestaande rollen er eveneens nieuwe zal krijgen (en andere zal moeten afbouwen). Zoals al aangegeven kan ze mede voorzien in die experimenteeruimtes. Maar ook het faciliteren van de burgerparticipatie, het inzetten van nieuwvormen van burgerparticipatie zijn rollen die de overheid op zich kan nemen (wat voor een deel ook al gebeurt, zie bijvoorbeeld experimenten zoals de inzet van het Right to challenge). Tegelijkertijd neemt over het algemeen in Nederland het vertrouwen in de overheid af en is er werk aan de winkel om dat opnieuw te winnen of te versterken.

Dankzij allerlei vormen van digitalisering kunnen **steden slimmer** worden. Niet alleen de overheid maar ook andere spelers kunnen hiervan gebruik maken om hun dienstverlening uit te breiden, aan te scherpen of te versterken. Ter illustratie, dankzij de inzet van sensoren in het verkeer of in het riool van Weert kunnen we op basis van data voorspellend te werk gaan: waar zijn onveilige verkeerssituaties denkbaar, wanneer komt er weer een griepepidemie aan, of wanneer zien we het drugsgebruik in Weert toenemen?

Op vlak van **mobilititeit** wordt er ook veel verandering verwacht. Transport zal schoner en intelligenter worden. Deelsystemen komen op, dus auto's worden straks niet langer als bezit maar als een dienstverlening beschouwd. De fiets (e-bike) zal aan belang winnen en de haven zal nog meer functies krijgen. Transport wordt ook autonoom (zelfrijdende wagens maar ook andere voertuigen, denk aan drones in de lucht of op het water). Al met al laat deze tendens een ander licht schijnen over het parkeren in de toekomst in Weert. In 2030 zal dit stilaan voelbaar worden, deelsystemen kunnen bijvoorbeeld het beslag op de openbare ruimte aanzienlijk verminderen. Transport is meer dan autorijden. Ook andere voertuigen zoals de trein, (vracht)boten, vliegtuigen zullen noodgedwongen duurzamer worden. Ter illustratie, elektrische vrachtboten pendelen geruisloos tussen de containerhaven in Budel-Weert en de haven van Antwerpen.

Tot slot, mag de nazinding van de **COVID19-pandemie** in de jaren die volgen niet in dit rijtje ontbreken. De komende jaren zal op sociaal en op economisch vlak voelbaar zijn dat we een pandemie te boven hebben moeten komen. Het zal zeker nog heel wat inspanning vergen om weer als samenleving, ook in Weert, veerkracht op te bouwen en werkwijzen, systemen waar nodig te hertekenen.

CONCEPT

4. De conceptvisie van Weert 2030

In dit hoofdstuk beschrijven we de conceptvisie Weert 2030. Het is een beschrijving. We hebben getracht zo veel mogelijk balans op vlak van sociale, ecologische en economische ambities in deze visie te leggen, waarbij we de inzichten uit de brede bevraging een duidelijke plek hebben gegeven. We hebben getracht de visie zo integraal en met heldere accenten en focus te ontwerpen. De waardecreatie die we richting 2030 centraal stellen is tevens het fundament van de visie in wording. Tot slot hebben we geredeneerd vanuit de kracht van Weert anno 2020 en de toekomstige veranderingen die op Weert de komende 10 jaar kunnen afkomen. We beseffen dat zeker nog niet alle transities in 2030 voltooid zullen zijn (denk aan de energietransitie, een transitie naar een duurzame economie etc) maar we leggen de lat wel hoog: we proberen in 2030 al aardig op weg te zijn.

Wilt u liever meteen in een beleving ondergedompeld worden, dan bladert u best door naar hoofdstuk 5, en leest u later hoofdstuk 4 (ter verantwoording van het geschetste beeld in hoofdstuk 5).

Deze waarden vinden wij nu en in 2030 belangrijk:

groen, in de zin van natuurlijke en landschappelijke kwaliteit (inclusief haar cultuurhistorie) en soorten rijkdom (biodiversiteit)

iedereen doet mee, we gaan voor een inclusief Weert, mensen die buiten de boot vallen vangen we op, tenzij dit een bewuste keuze is. We hebben een sterk sociaal weefsel.

goed wonen met fijne programmering, Weert staat bekend als prettige woonstad, voor ieder wat wils, met de tijd mee, en keuze genoeg op de woningmarkt voor elk inkomen en wat betreft voorzieningen en activiteiten

duurzaam en innovatief ondernemen, in een groen Weert mag je verwachten dat de bedrijvigheid duurzaam is. Met duurzaamheid bedoelen we niet alleen goed zijn voor het milieu, maar ook voor je mensen en medewerkers (sociale duurzaamheid), en dit alles in balans met een gezonde economische ontwikkeling.

goed ontsloten en verweven met de regio, tot over de landsgrenzen heen, niet alleen inzake transport maar ook voor wat betreft samenwerking, trekken we gezamenlijk op in een krachtige regio

Een groene thuishaven ...

Anno 2030 is Weert een **groene thuishaven**, een woonstad die van buitengebied tot en met centrum doordrongen is van haar kernkwaliteit: het groen. Of het nu de bouwstijlen en ruimtelijke inrichting betreft, de zorg, kantoorlocaties of bedrijventerreinen, het schoolplein of de menukaart in het restaurant: groen is en proef je overal. In Weert is groen geen opsmuk voor het oog, maar een weldoordacht streven naar **biodiversiteit, natuurlijke en landschappelijke kwaliteit** dat de gezondheid van alle mensen, de economie, de samenleving ten goede komt.

In Weert valt onmiddellijk de grote **variëteit aan type woningen en woonconcepten** op. Zo vind je anno 2030 in Weert woningen op unieke en verrassende plekken: zoals in oude kantoorgebouwen, monumenten, industriële panden of boerderijen. We zien hier niet alleen nieuwe types woningen, maar ook nieuwe totaalconcepten waarin mensen over generaties en afkomsten heen en in diverse gezinssamenstellingen kunnen samenleven. Van co-housing, over woongenootschappen, tot woningen-met-zorgpakket, alle zijn hier al geruime tijd ingeburgerd. Op veel plekken zie je dat bij de nieuwe woonvormen nieuwe functies een plek krijgen in de woning: een aangename kantoorruimte, zorgkamer of compact atelier in een gedeelde woning zijn eerder regel dan uitzondering. Woningen zijn ook duurzaam gebouwd en mooi ingebed in het groen.

Met een uitgebreid en divers aanbod aan woningen in allerlei vormen en prijsklassen, voor ieder wat wils, weet Weert de (dubbele) vergrijzing op te vangen. Daarnaast trekt het ook heel wat jonge mensen en huishoudens aan. In 2030 gebeurt er veel meer in de regio en is de samenleving van Weert dus meer een **mix van mensen uit verschillende windrichtingen**. Net als in vroegere tijden is Weert een kruispunt van wegen waar stromen mensen bij elkaar komen. Deze gemeente beweegt mee op deze dynamiek, staat open voor nieuwe mensen en de culturele verrijking die zij met zich meebrengen. Weert is dan ook een **groeigemeente** geworden: de afgelopen 10 jaar zijn er zo'n 10.000 inwoners bijgekomen. Dankzij potentiële in- en uitbreidingslocaties en een optimalisering van het ruimtegebruik door multifunctionaliteit wist Weert deze groei op te vangen zonder dat kostbaar groen verloren ging.

De flexibiliteit van wonen wordt bovendien vergroot dankzij nieuwe 'wonen-als-dienst' formules zoals de woongenootschappen waarbij het ruimtebeslag van mensen gedurende hun levensloop kan groeien/krimpen zonder van pand te hoeven verhuizen. In Weert is er ruimte voor iedereen. Ook als je je amper de kosten van een woning kan permitteren zijn er voldoende formules voorhanden dat er ook voor jou een aangename plek is in Weert.

We hebben onmiddellijk het gevoel van 'thuis' komen. Het zijn vooral de sociale contacten en banden die de bewoners met elkaar hebben die Weert maken tot wat Weert is: **een warme en gezellige gemeente waar men elkaar nog kent**, een uitnodigende gemeente waar velen zich welkom voelen. Weert is thuis komen. Het aangename wonen in Weert gaat verder dan de eigen cocon, het leven in de buurten en wijken leeft en ademt. Of je nu in het centrum, een buitenwijk of een dorp bent: overal zie je kinderen buiten spelen, mensen elkaars gezelschap opzoeken, burens die gezellig keuvelen, ouderen die op een terras zitten, etc. In Weert heerst een gezellige dynamiek. Net die levendigheid maakt Weert de moeite waard, voor jong en oud.

Het beeld van **ouderen in Weert** is er een van **fitte mensen** die mede het sociaal weefsel inkleuren en actief deelnemen aan het leven van elke dag. Ze geven typisch Weerter

kenmerken door aan jongere generaties, zoals de aanpakkersmentaliteit. Ze zorgen voor andere Weertenaren, helpen in het onderwijs, geven rondleidingen in het groen en vertellen verhalen over het Weert van vroeger aan de jongere generaties. De Van Hornes, Antje van de Statie, historische kerken en kloosters ... ze passeren allemaal de revue. De Weertenaren zijn nog steeds trots op hun geschiedenis. Ook de vele cultuurhistorische monumenten die behouden zijn gebleven door de jaren heen, getuigen hiervan, zo ook het Museum W.

Jongeren komen en gaan. Velen gaan elders studeren en verbreden zo hun horizon. Die verrijking brengen ze mee terug, wanneer een deel van hen na verloop van tijd opnieuw in Weert neerstrijkt. De lokroep en aantrekkingskracht van Weert als prettige thuishaven in het groen, een ideale uitvalsbasis voor welke plannen je ook koestert in de regio, ontgaat ook hen niet. Er is een breed aanbod aan **starterswoningen en flexibele woonformules** voor jonge mensen. Hier kunnen ze zich settelen (als gezin, in duo of alleen), en hun werkzame leven uitbouwen. In de bredere (eu)regio is werk en woens voldoende en veelzijdig. Dankzij een knap uitgebalanceerd mobiliteitsaanbod ben je in een zucht in Eindhoven, Venlo, Sittard-Geleen, Hasselt of Düsseldorf ... wat dacht je van de nieuwe fietssnelwegen? Die brengen je in korte tijd waar je ook maar wilt en fietsen is nog gezond ook!

Een thuis is ook een plek waar je je **veilig** voelt. Nu is Weert altijd een relatief veilige gemeente geweest, maar dat iets zo blijft, is niet vanzelfsprekend. Ook Weert werd in 2020 geconfronteerd met leegstand in de binnenstad en in het landelijk gebied. Door slim deze leegstand op te lossen en nieuwe functies aan gebouwen te koppelen, door het centrum compacter te maken alsook compact op te treden in geval van overlast en ondermijning en door in wijken woonmilieus te mixen en verloederende te gaan heeft Weert de veiligheid kunnen waarborgen. Ook op vlak van de verkeersveiligheid en fysieke veiligheid (als gevolg van leefbaarheid in Weert) is de veiligheid gewaarborgd, mede door in te zetten op slimme oplossingen.

Mensen in Weert anno 2030 zijn erg tevreden over het woongenot, het groen, de culturele programmatie, de kwaliteit van voorzieningen, de diversiteit aan werkgelegenheid in Weert en erbuiten, de goede bereikbaarheid en vooral ook de veiligheid en het warme, sterke en uitnodigende sociale weefsel. Zorgvoorzieningen, inclusief een ziekenhuis, zijn voorhanden in Weert, evenals heel wat preventieprogramma's en -voorzieningen gericht op **gezondheid en welzijn** (gezond en bewust leven, bewegen etc), vooral ook voor die mensen die dit echt nodig hebben.

... sociaal en uitnodigend van karakter ...

Daar waar Weert altijd al te boek heeft gestaan als een gezellige, gemoedelijke en gastvrije gemeente met een **sterk sociaal weefsel** is er via onder meer nieuwe vormen van burgerparticipatie voor gezorgd dat dit behouden is gebleven. Stad- en wijkhuiskamers werden ingericht. Mensen hebben meer autonomie gekregen om initiatief te nemen (denk bijvoorbeeld aan de burgerbegroting, het recht tot uitdaging etc). Medewerkers van de gemeentelijke organisatie zijn permanent onder de mensen. Ze faciliteren en creëren ruimte voor nieuw en vernieuwend initiatief uit de samenleving.

Iedereen kan meedoen, of het nu gaat om werken, wonen, leren of je gewoon ontspannen en vermaken in Weert. Weertenaren komen niet alleen samen wanneer het goed gaat of er gevierd moet worden, ze staan ook voor elkaar klaar wanneer het minder goed gaat. Mensen durven ook hun netwerk om hulp te vragen. Deze openheid en behulpzaamheid zijn cruciale elementen om de eenzaamheid zo veel mogelijk de kop in te drukken.

In Weert is er behalve bewondering voor uitblinkers, ook steeds oog voor **mensen die net of misschien wel volledig buiten de boot vallen**. Er wordt veel moeite gedaan om hen met de rest van de samenleving verbonden te houden, aan te moedigen en op te leiden om weer mee te kunnen. Ook werk verschaffen hoort hierbij, bijvoorbeeld via werkplekken in de sociale economie. De verdeelde vergroening en verduurzaming alsmede de circulaire economie van Weert en ook de regio leverden ook heel wat nieuwe werkplekken op voor zeer uiteenlopende profielen. Maar we mogen niet vergeten dat er altijd mensen zijn die ondanks de energie die in hen wordt gestoken om weer te participeren, dat toch niet kunnen en willen. Just deze mensen krijgen een extra vangnet geboden om toch mee te kunnen komen in de samenleving.

De geboren en getogen Weertenaren hebben hun **verenigingsleven en folklore** in ere weten te houden. Ze zijn tevens in staat gebleken de passie hiervoor door te geven aan nieuwkomers en nieuwe generaties. Mensen die van elders in Weert zijn komen wonen, voelen zich snel opgenomen en thuis in Weert. Ze geven mee vorm en kleur aan het verenigingsleven en de samenleving. Tradities worden in ere gehouden. Daarnaast ontpoppen ook heel wat nieuwe activiteiten en verenigingen zich. Ook voor deze activiteiten geldt dat ze laagdrempelig zijn en ook toegankelijk zijn voor mensen met een andere achtergrond of een smalle beurs.

Aan **vrijwilligers en ondernemerschap** ontbreekt het niet in de gemeente. De Weertenaren steken de handen uit de mouwen, of het nu gaat over zorg voor elkaar, hulp bieden aan de kwetsbaren onder ons, ondersteuning op scholen, in de sport, rondleidingen, het organiseren van buurtactiviteiten etc. ze organiseren zich gemakkelijk en pakken snel de handschoen op als er iets gedaan moet worden.

Anno 2020 trof je in Weert nog een klassiek winkelcentrum aan. In 2030 zien we in de kern een bonte verzameling van functies die zich ingetogen manifesteren in de groene publieke ruimte, een **belevingscentrum**: je kan er wonen, ontspannen, plezier maken, winkelen, nieuwe dingen beleven, cultuur opsnuiven. In het centrum proef je grootse kwaliteit in kleinschaligheid en dit in iedere prijscategorie. Je ziet het in de vernieuw(en)de winkel- en horecaconcepten die ruimte krijgen om te experimenteren alsook andere nevenactiviteiten. Wel is het zo dat het aanbod in het centrum duurzaam en verantwoord is. Leegstand zoals begin jaren '20 kennen we niet langer. Samen met de vastgoedsector en eigenaars is naar nieuwe formules gezocht die beter aansluiten bij de behoeften in de 21ste eeuw en beter in staat zijn win-win-win evenwichten te creëren en te versterken.

Er is van alles te doen voor jong en oud op verschillende plekken in Weert. De gemeente kent een **rijke culturele programmering**, die ook is afgestemd op wat er elders in de regio georganiseerd wordt. Afstanden zijn immers kleiner geworden en grenzen zijn er nauwelijks nog. Ook in Weert kun je nog steeds terecht voor een goed concert of een verrassende theatershow. Deze programmering is op maat van Weert, de behoeften van Weertenaren en inwoners uit het verzorgingsgebied gesneden. Bospop viert inmiddels haar 50ste verjaardag. Dit is nu een voorbeeld van een event dat publiek blijft trekken ook van ver buiten de gemeentegrenzen. Een groot deel van deze activiteiten wordt nog altijd mogelijk gemaakt door Weertenaren die Weert een warm hart toedragen en van aanpakken weten.

Opvallend is dat in de **programmering van Weert** ook het **groene karakter** van de gemeente telkens terugkomt. Denk bijvoorbeeld aan concerten in het groen, picknicks op idyllische plekken, groensafari's en speertochten voor kinderen waarin ze zich echt

kunnen verwonderen over de soortenrijkdom in en om Weert etc. Dat aanbod trekt ook mensen uit de bredere (eu)regio. De (culturele) evenementenkalender fungeert als een belangrijke pijler in deze bruisende gemeente anno 2030. Maar niet alles vindt er een plek. Evenementen en activiteiten die niet duurzaam van karakter zijn vinden niet meer plaats in Weert. Zij moeten zich in een duurzame variant heruitvinden of elders hun tenten opslaan.

Ook al tracht Weert overal waar mogelijk bruggen te slaan tussen generaties, toch zijn er ook plekken die specifiek op jongeren zijn gericht. Denk bijvoorbeeld aan **multifunctionele jeugdhuizen** waar alle jongeren die willen, kunnen chillen, studeren, muziek maken, een film kijken, en tegen zachte prijzen iets kunnen eten en/of drinken. Voldoende programmering is er ook voorzien voor hen; sterker nog ze creëren het vooral zelf. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar jongeren die meer moeite hebben om hun plek in de maatschappij te vinden en misschien niet zo (zelf)organiserend van karakter zijn.

Ook voor de **allerkleinsten** heeft Weert heel wat in petto. Vooral de **gezonde buitenlucht zijn er volop voorzieningen en plekken** om kinderen zich te laten vermaken. In de gemeente ontbreekt het bovendien niet aan **eigentijdse sportvoorzieningen**. Niet alleen binnensport is er ook sport in het groen, vooral de buitensport heeft een impuls gekregen. Er wordt veel belang gehecht aan de fysieke en mentale gezondheid van de Weertenaar. Beweiden is daar een belangrijk speerpunt in.

Daar waar mensen graag het centrum opzoeken voor gezelligheid en vermaak, vind je **rust en gemoedelijkheid in de kernen en dorpen** in het omliggende groen van Weert. Daar heb je de ruimte en dat is een beleving op zich. Je loopt daar direct de natuur in, geniet van de landschappelijke kwaliteit en de cultuurhistoriek in het buitengebied. Daar hoef je niet nog eens de fiets voor te nemen. Elk dorp heeft een eigen identiteit, zowel qua stijl als functionele invulling.

... gezond, groen en klimaatbestendig ...

Als je aan Weert denkt, denk je aan een **groene oase**, ingebed in een grote groene regio. Zo is het grensgebied Kempen~Broek erkend als Unesco Mens en Biosfeer-gebied. Weert is erin geslaagd haar unieke buitengebied via groene en blauwe lobben naar het hart van de gemeente te trekken. De bebouwde omgeving daar is **niet langer het stenen eiland**. We hebben het dan niet alleen over de woonomgeving, ook over de kantoorlocaties en bedrijventerreinen. Weert had reeds in 2020 een groene identiteit en heeft daar slim op voortgeborduurd, niet enkel met het oog op verfraaiing, maar ook klimaatadaptatie, gezondheid, cultuur & economie, etc. Bepaalde zichtlijnen zijn opnieuw in ere hersteld en opengewerkt. Bovendien zie je naast heel wat groendaken en -gevels ook opnieuw veel meer blauw dat opnieuw is blootgelegd in Weert.

Groen heeft heel wat functies, dat beseffen de mensen in Weert zich maar al te goed. Het heeft een positieve invloed op de gezondheid van de mens (in termen van mentaal & fysiek welzijn). Daarnaast is het ook goed voor plant en dier (de biodiversiteit) en het ecosysteem in zijn totaliteit. Groen wordt in deze gemeente multi-functioneel ingezet en werkt zo direct en indirect tevens kostenbesparend op tal van terreinen. Denk aan de groene bestemming voor sport & recreatie (met respect voor natuur), ontspanning en je opnieuw opladen, alsook revalidatie/zorg, toeristische plek en ontmoetingsplek in een natuurrijke omgeving. Groen is er bovendien voor iedereen, het is openlijk toegankelijk en

iedereen kan ervan genieten. Door hier sterk en - ook wetenschappelijk - doordacht op in te zetten, heeft de gemeente haar identiteit kracht bijgezet.

Zoals gezegd heeft groen ook een belangrijke functie in het **klimaatbestendig** maken van Weert. Het vergroot de veerkracht van de gemeente met het oog op meer hittestress, waterpieken en stormen in de toekomst.

Een gemeente die duurzaamheid hoog in het vaandel draagt, zet ook bewust in op de **energietransitie**. Weert heeft werk gemaakt van vraag- en aanbodzijde van de energiehuishouding. Ze maakt gebruik van duurzame energiebronnen, bedrijven en huishoudens zijn bewuste gebruikers, en dit alles doet ze op een slimme manier (tevens gebruik makend van de mogelijkheden van de digitalisering).

Groen trekt recreanten en toeristen aan en verwent hen op duurzame wijze. Er is resoluut gekozen voor toerisme en recreatie die niet op gespannen voet staan met rust, biodiversiteit, milieu- en de ruimtelijke kwaliteit in Weert. Bovendien geldt ook voor deze sector dat anno 2030 de algehele duurzaamheid van iedere bedrijfsvoering of activiteit zowel door overheid als consument kritisch wordt gescreend.

... waar je een leven lang kan leren ...

Door mensen de kansen te bieden om **een leven lang te leren**, krijgen ze maximaal de ruimte om zich verder te ontplooiën en mee te doen. Weert heeft al jaren veel en kwaliteitsvolle onderwijsvoorzieningen in zijn gemeente. Anno 2030 is er ook meer online onderwijs beschikbaar en ligt de wereld aan je voeten. Lessen volgen in andere

werelddelen vanuit je luie stoel in Weert is geen uniek verschijnsel meer. Leren is een mix van virtuele en reële ontmoetingen en ervaringen. Je doet het niet alleen in een school, maar ook in praktijkcontext, en dus binnen en buiten Weert, niet alleen als je jong bent, ook in latere levensfasen. Dit wordt mogelijk gemaakt dankzij goede verbindingen, een zeer gediversifieerd economisch regionaal landschap met internationale spelers en campussen met een sterk en gevarieerd leeraanbod. Er valt heel wat op te steken in Weert, haar omliggende regio en de wereld binnen klikbereik.

Leren is jezelf en je omgeving ontwikkelen, hoe oud je ook bent. Mensen die niet meekomen worden hoe dan ook gestimuleerd om toch een (aangepaste) opleiding te volgen, hetzij in de schoolbanken, in een bedrijf, via een project in de sociale economie of een andere formule (bijvoorbeeld een samenwerking van onderwijs, een bedrijf en de gemeente, een triple helix formule).

Daar waar Weert de **duurzame en groene kaart** trekt, proef je dat ook in het onderwijs. Ook daar wordt nl. bijzonder de aandacht gericht op duurzaamheids thema's, zowel naar inhoud als naar inrichten van de schoolomgeving. Bovendien bezoeken scholieren ook campussen en bedrijven waar ze meer kennis en kunde opdoen op vlak van de duurzame economie. Verder wordt het schoolgaan aangevuld met breed, origineel niet-schools leeraanbod op unieke plekken (dorp/gemeente als breed netwerk).

De scheidslijn scholier/werkende/docent is in 2030 totaal vervaagd. Leren doe je op de werkvloer, in meester-leerling-setting of op de ondernemerscampus temidden van Weertse bedrijvigheid. Niet altijd is dat anders van wie je leert de oudere qua leeftijd en zelden gebeurt leren in één en dezelfde richting. Er is bijzondere aandacht voor talent, voor het ontdekken en voeden ervan in de eigen gemeente en regio. Het krijgt alle ruimte om tot bloei te komen, zoals nog steeds ook op de Topsport Talentschool.

In 2030 is er in Weert een omgeving **volop plek voor jonge afgestudeerden**. Je kunt rechtstreeks doorstromen vanuit het onderwijs naar de lokale en (eu)regionale arbeidsmarkt: er zijn voldoende leuke en boeiende banen te vinden, in allerlei sectoren.

... waar het bruist van het grenzeloos en duurzaam ondernemerschap ...

Economisch gezien had Weert anno 2020 al mooie troeven in handen, al was dit nog niet bij iedereen bekend. De gemeente huisvestte al een aantal sterke toekomstgerichte bedrijven van wereldfaam op eigen bodem, had een goed vestigingsklimaat in een kennisrijke regio.

Weertenaren steken bovendien graag de handen uit de mouwen, zijn ondernemend van karakter, in welke sector dan ook. In 2020 lagen de kansen voor het oprapen om mee te bouwen aan een groen en duurzaam Weert 2030. Heel wat **nieuw en innovatief ondernemerschap** bracht het met zich mee. Ook heel wat mensen die voorheen weinig perspectief zagen, ontdekten plots kansen in hun achtertuin om ook hun steentje bij te dragen.

De Weerter economie is de afgelopen 10 jaar verder **verduurzaamd en sterker verweven geraakt met de regio**. Samenwerking is anno 2030 geen extraatje, maar een must. Vandaag ligt de kracht in het Europa van de regio's en hebben we het niet meer over grenzen van kernen, gemeenten, provincies en landen. Wereldwijde grondstoffenschaarste heeft bovendien duidelijk gemaakt dat regio's meer zelfvoorzienend zouden moeten worden. Vandaar dat samenwerking ook nodig is. Wanneer je ontdekt dat de afvalstof van je buurman jouw grondstof kan zijn, is geen grens nog een barrière. Er gebeurt dan ook veel in de regio op vlak van bijvoorbeeld het versterken en uitbouwen van lokale materiaalketens, op vlak van duurzame innovatie in de landbouwsector, de bouwsector, de maakindustrie ...

De regio staat bol van de kennis en kunde op velerlei vlak. Daar maakt Weert volop gebruik van, en vice versa, levert ze ook veel kennis en kunde aan de regio. Kennis op vlak van bouwinnovatie vind je in Eindhoven, op vlak van landbouw/voeding moet je in Venlo, Helmond en Wageningen zijn, op vlak van gezondheid in Maastricht, voor de nieuwe maakindustrie in Genk, de circulaire economie in Sittard-Geleen (Chemelot) en niet te vergeten op vlak van digitalisering in Heerlen, Hasselt en Eindhoven. Om maar eens wat voorbeelden te noemen...

Weert is kritisch op de bedrijvigheid die ze aantrekt. De gemeente wil vooral die bedrijven aantrekken die de Weerter identiteit versterken, met andere woorden die **het sociaal en ecologisch duurzaam ondernemen in hun DNA** hebben zitten, of het nu een

toeristische organisatie, een landbouwbedrijf of een logistiek bedrijf betreft. Denk hierbij aan ondernemingen die ook zelf bijdragen aan het sluiten van kringlopen, van materialen, water, energie, die oog hebben voor de sociale impact en sociale-economische hefbomen, die respectvol met hun personeel omgaan, niet uitbuiten, kritisch zijn op leveranciers etc. De voorkeur gaat duidelijk ook uit naar bedrijven die eveneens kritisch kijken naar de eigen impact van hun functioneren op natuur en milieu en zelf zorgen voor een duurzame en groene aankleding van bedrijf en terrein en transport zo duurzaam mogelijk inrichten etc. Daarbij worden door de gemeente ook heldere toetsstenen en richtlijnen gebruikt, waaronder de Sustainable Development Goals, een instrument dat ook door andere gemeenten en organisaties wordt gebruikt en dus beproefd en erkend is.

... met een duurzame nieuwe maakindustrie...

Weert is van oudsher een industriestad. Op dat DNA borduren we voort in 2030. De gemeente vervelt tot een **dynamisch, duurzaam makerscentrum** waar naast oude ook nieuwe ambachten, in een hedendaagse circulaire economie een plek vinden. Ze produceert op grote maar ook op kleine schaal. Er is ruimte voor de traditionele, gekende maakindustrie maar ook de nieuwe die zich beroept op andere methoden en technieken, materialen en technologieën. Wat dat laatste betreft zijn er gedeelde technologische voorzieningen en dienstverlening (denk bijvoorbeeld aan een machinepark dat meerdere bedrijven gebruiken en onderhouden, gedeelde logistieke ondersteuning, pools van ondersteunende beroepen, ervaren groei-coaches voor jonge makers, gedeelde vitrines en verkoopkanalen etc.) voor starters & scale-ups in Weert. Zo wordt de maakindustrie plots heel tastbaar. Je kunt er zelf een bijdrage leveren, mee ontwerpen en ontwikkelen.

De innovatieve spelers op het gebied van bouwinnovatie schaalden op richting 2030 en trokken weer nieuwe spelers in hun kielzog aan. Deze laatsten werken bovendien nauw samen met kennisspelers uit de regio en verdienen hun geld met nieuwe business modellen. In de circulaire economie wordt er circulair gebouwd, worden materiaalstromen gesloten, gaat het over nieuwe productieprocessen, het winnen van nieuwe grondstoffen uit oude (neem bijvoorbeeld plastic korrels uit plastic afval, die als grondstof dienen voor de bijvoorbeeld de basischemie). In zo'n systeem, ontstaan er tal van nieuwe connecties tussen bedrijven en organisaties.

... met een duurzame, multifunctionele, lokaal georiënteerde landbouw...

Landbouw is eveneens van oudsher in Weert aanwezig en zal ook gaan verduurzamen. Anno 2030 is ze er nog steeds, maar produceren tal van haar spelers weer lokaler zodat Weertenaren voor een stevig deel van hun voeding kunnen genieten van producten van eigen bodem. Dat doen de agrarische ondernemers bovendien op een slimme manier. De precisielandbouw heeft de landbouw kennisintensief gemaakt wat de duurzaamheid ervan ten goede is gekomen. Denk aan de inzet van big data om oogsten te optimaliseren, optimaal rekening te houden met klimatologische omstandigheden, ketens te monitoren, zelfs de consument later in de keten op maat te bedienen, of vanaf de consument reeds op bestelling te telen en oogsten. Dankzij heel wat proefprojecten de afgelopen 10 jaar in samenwerking met de geijkte kennisspelers in de regio, is Weert in staat deze **duurzame landbouwtransitie** op gang te houden.

Landbouw staat in deze gemeente niet op zichzelf. De landbouwbedrijven werken samen met omliggende gemeenten. Ze halen de nodige kennis uit de regio, uit het food cluster. Zo is Egg valley al jaren een toonvoorbeeld van hoe je als regio een wezenlijke bijdrage aan de broodnodige eiwittransitie kan leveren (we zijn met te veel mensen op deze planeet om ons te bedienen van eiwitten enkel via vleesconsumptie).

Landbouw levert dus voedsel, maar ook materialen, energie (al dan niet uit reststromen) en kennis in nauwe samenwerking met inwoners en ondernemers van Weert. Dit gebeurde in 2020 reeds op kleine schaal. In 2030 beleven we een opgeschaald succes in deze. High-tech en low-tech zijn nauw verweven en alomtegenwoordig : van dronegestuurde precisielandbouw tot plukbossen. Ieder kent zijn buur/boer, de lokale week-/wijkmarkt bloeit weer op en kinderen weten waar hun melk en brood vandaan komen.

... als snel en flexibel platform in de regio...

Gelet op bovenstaande ambities vormt Weert een onmisbare schakel in de regio over de landsgrenzen heen. De gemeente is metaforisch te spreken een soort van **innovatief, snel en flexibel platform**. Het is goed ontsloten, centraal in de regio, en dit niet alleen op vlak van openbaar vervoer en automobilititeit of vrachtverkeer over de weg, maar ook over het water, het spoor en de lucht. Het gaat om overgrondig transport en over fietssnelwegen en luchtverkeer met nieuwe modi. Denk ook aan de brede waaier duurzame mobiliteitsverbindingen, met sterke focus op fietsen en wandelen (cf. unieke infrastructuur daaraan gekoppeld) als ook voornamelijk elektrisch vervoer.

In **de nieuwe economie** werken mensen niet langer 40 jaar voor eenzelfde werkgever. Velen hebben meerdere banen tegelijk of na elkaar, werken zelfstandiger, wisselen vaker etc. Het nieuwe werken vergt - ook bij traditionelere spelers - andere werkinfrastructuur en bijbehorende dienstverlening, ook op de schaal van Weert. Er is in 2030 een groter, gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van flexibele (woon)werkplekken & andere deelinfrastructuur, vaak genesteld in weelderig groen. Juist die combi in samenspel met goede verbindingen maakt Weert extra aantrekkelijk om te wonen en te werken. De standaard werkweek heeft plaatsgemaakt voor flexibelere formules, waarbij in vele branches het recept van de 5-daagse werkweek op kantoor al lang heeft plaatsgeruimd voor een mengvorm van werktijd gependend op verschillende werklocaties. In sommige gevallen is 'het (hoofd)kantoor' zelfs helemaal uit beeld verdwenen. Mensen gaan dan in eigen huis of gemeente werken op plekken die daar goed voor zijn ingericht. Er zijn in Weert wat dit betreft diverse plug-and-play voorzieningen aanwezig voor instapklare, flexibele satellietvestigingen (van kantoren tot en met mobiele labs of fabrieken) van grote en kleiner spelers voor zowel korte als langdurige vestiging.

Trouw aan de filosofie van het Europa van de regio's heeft Weert bovendien zelf proactief het initiatief genomen om een aantal barrières voor wonen en werken over de nabije landsgrenzen heen te slechten en dit eenvoudiger en aantrekkelijker te maken.

...waar samenwerking troef is

Vroeger zorgde bedrijf of overheid voor de. Anno 2030 zorgen we opnieuw ook weer meer voor elkaar en zorgen overheden - ook de gemeentelijke - voor de facilitering hiervan. Uiteraard zijn er nog tal van vraagstukken waarvoor de gemeentelijke overheid grotendeels aan de lat staat (waaronder het verschaffen van een vangnet voor de kwetsbaren in de samenleving, maar ook het kritisch screenen van nieuwe bedrijven, de toegankelijkheid tot informatie en cultuur, het mee vormgeven van regionale samenwerking etc).

Weert wordt in 2030 mede vormgegeven door **burgerkracht** en ook door **samenwerking** met maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Mensen, ondernemers en bedrijven krijgen het vertrouwen om bijvoorbeeld zelf initiatieven te programmeren, op vlak van zorg, groenonderhoud maar ook gewoon gezellige activiteiten.

De gemeentelijke overheid daagt de doeners uit, ze betreft ze (pro-)actief bij het zoeken naar oplossingen voor gedeelde uitdagingen (bijv. rol technologie in facilitering ouderenzorg of het opzetten van duurzame energie initiatieven). Het **Weerter stadslab** is te midden van dit alles uitgegroeid tot een innovatief en verbindend platform in geheel Weert.

Samen met o.a. ondernemers, onderwijsprofessionals, mensen uit de culturele sector, zoekt de gemeente - daar waar het opportuun is - de samenwerking met de regio gericht op. Het is geen samenwerking om de samenwerking, maar betreft vaak gerichte innovatietrajecten, het opzetten van nieuwe business cases, gezamenlijk voorzien van een sterke regionale programmering, het gezamenlijk investeren in gedeelde infrastructuur of het uitwisselen van waardevolle kennis.

Heel wat nieuwe technologische ontwikkelingen maakten verder hun opmars de afgelopen jaren, op vlak van bijv. Artificiële intelligentie, Virtual en Augmented reality, de

inzet van big data etc etc. De gemeente heeft deze ontwikkelingen vooral gewogen in het licht van het invullen van maatschappelijke noden en behoeften. Denk bijvoorbeeld aan gecentraliseerde en gespreide dienstverlening die hand in hand kunnen gaan, mede dankzij digitalisering. Onze leefomgeving is slimmer geworden, we weten wie nood heeft aan zorg, aan openbaar transport, waar energietekorten zijn, waar parameters in het rioolwater aangeven dat er weer een griepepidemie op komst is.

Tot slot

Met deze visie gaan we voor een groene woonstad met ziel en met oog voor elkaar. Ook in 2030 hebben we als Weert veel te bieden, voor iedereen. Het aanbod van woonmilieus en voorzieningen gaat met de tijd mee. Onze economische en sociale structuur zal verduurzamen, met oog voor mens, economie en milieu. Wij zetten de schouders onder de klimaatopgave en energietransitie. We trekken het groen door in de bebouwde omgeving, we worden een unieke natuurinclusieve stad. We trekken daarbij daadkrachtig met de regio op, wij zijn straks in 2030 ook een gekende regio in Europa.

We behouden en versterken wat goed is, en in de visie past en vernieuwen waar nodig. Doen dat niet alleen, maar samen.

In Weert kan het.

CONCEPT

5. Beleef de visie

Het is zaterdag 8 juni 2030...

Je moet even ingedommeld zijn door de warme zonnestralen op je gezicht en het zachte gezoem van de trein. Het is je digitale assistente Maira op je gsm die je wekt op de tonen van je lievelingsnummer. De muziek ebt weg en Maira fluistert dat je over enkele ogenblikken zal aankomen op je bestemming: Weert. Uit het treinraam zie je - met nog halfgesloten ogen - de weidse natuur die Weert omhelst, voorbijglijden.

“Zijn we er nu al?”, denk je bij jezelf. De trein vertraagt en de rust die je net voelde maakt plaats voor opwinding bij het aanzicht van Weert. Je zoekt je spullen bij elkaar en oefent voor een laatste keer, in gedachten, je openingszin: “Goeiemorgen, ik ben vliegende reporter voor de nieuwskamer Euregional Times en ik maak multimedia documentaires. Ik ben een reportagereeks aan het maken over bijzondere steden en gemeenten en de komende drie dagen laat ik mij volledig onderdompelen in Weert. Hoe beleef jij Weert?”

De laatste jaren hoorde de wereld al heel wat over Weert als één van de groenste kleine gemeenten in West-Europa. **Het is zo langzamerhand een schoolvoorbeeld van een gemeente die groen uitstekend heeft weten te benutten om wonen aangenaamer en gezonder te maken, werken en maken te verduurzamen alsook leren en ontspanning boeiender te maken. Niet alleen voor de happy few, maar voor alle Weertenaars. Langs de weg van vergroening is het één van de prettigste woonsteden in Nederland geworden.** Je bent erg benieuwd wat je hier gaat aantreffen.

Je avontuur begint wanneer je zelfverzekerd en nieuwsgierig van de trein stapt in de zogeheten Mobihub van Weert. Je verlaat de High Speed Intercity en begeeft je naar de uitgang. Vanuit je ooghoek lees je op een kunstzinnige versie van het oude en vertrouwde stationsklok dat het zaterdag 8 juni 2030, 8u46 is. Op het persoonlijke virtuele informatiebord check je nog een laatste keer de verbindingen voor vandaag. Je verbaast je opnieuw over de reistijden:

HSI Eindhoven: 10 minuten,
HSI Antwerpen: 1u10,
HSI Venlo/Deurne: 1u16,
HSI Sittard/Aken: 1u,
eBus Gent/Maastricht: 50 min
eBike Stranraoy: 21 min...

Niet voor niets dat velen de afgelopen jaren van Weert hun uitvalsbasis hebben gemaakt in de regio. **Weert is echt goed ontsloten!**

Maira maant je aan om niet langer te treuzelen. Je hebt immers een druk programma voor de boeg. Misschien kan je tijd winnen en in deze prachtige MobiHub meteen een eerste interview afnemen. Wat een inspirerende omgeving! “Het lijkt wel alsof ik een overdekt stadspark ben binnengewandeld!”, denk je bij jezelf. Bij de uitgang valt je mond open bij het zien van de **groene slinger** die als het ware voor jou persoonlijk lijkt uitgerold richting centrum. Overal om je heen zie je bomen, grassen, bloemen, groene gevels en daken. Ondanks de drukte van af- en aanlopende mensen daalt er rust over je neer. Je ziet iemand met veel passie het groen onderhouden. Hij groet je vriendelijk. Je spreekt hem aan. Zijn naam is Hans. Hij is 46 en een rasechte Weertenaar. Naast zijn deeltijdse baan in de maakindustrie spendeert ie ook enkele uren per week als vrijwilliger bij de groendienst. Hij komt er tot rust, vertelt hij en levert een persoonlijke bijdrage aan deze stad die hij zo’n warm hart toedraagt. Met passie vertelt hij je hoe hij Weert de afgelopen 10 jaar heeft zien veranderen.

“Zie je hier al die prachtige gevels om je heen? Behalve wij die er wonen, zijn er uiteraard ook heel wat mensen die hier enkel werken of voorbijkomen. Vroeger had je enkel hotels of b&b’s. Die zijn er nog steeds, maar achter deze gevels vind je ook **allerlei nieuwe, aantrekkelijke en flexibele**

woon- en werkformules voor iedereen die dicht bij de MobiHub wil zitten voor een korte of langere periode. Ikzelf heb later vandaag afgesproken met onderzoekers uit Rotterdam in die co-working WeertWerkt daar. Je merkt aan dit soort dingen dat **Weert een hub is**, mensen komen en gaan, pluggen in en pluggen out op de plekken, diensten en de geborgenheid die wij hen kunnen bieden, gastvrij als we zijn. Rondom onze MobiHub heb je keuze te over aan goed uitgeruste prachtplekken in het groen rondom de hub waar alle voorzieningen die je nodig hebt te vinden zijn. Waar ik vroeger voor het werk vaak naar de randstad of Eindhoven moest reizen, komen mijn relaties nu vaak veel liever zelf hierheen om zaken te doen, klanten te ontmoeten of om er even tussenuit te zijn. De omgeving van de MobiHub - ja, de oudere generatie durft nog wel eens station te zeggen - **is een bruisende plek geworden waar ondernemers elkaar ontmoeten en aan de slag gaan**. Het vormt een onmisbare schakel tussen het Ruhrgebied, Brabant en Belgisch en Nederlands Limburg.”

“Wij als Weertenaren zijn bescheiden maar ik durf te zeggen dat ik best trots ben op Weert! Je moet zeker ons gezellige en verrassende centrum bezoeken. Er is van alles te doen, maar ook voor een fijne wandeling of tochtje met de deelfiets is het er genieten in schoonheid.” Je besluit de proef op de som te nemen. Je eerste indruk is alvast goed. **“Ondernemend volkje**, die Weertenaren.”, denk je bij jezelf, terwijl je Hans’ stevige hand schiet en vaart maakt richting centrum, via de wandelboulevard, ook wel De Groene Slinger genoemd. Onderweg zie je vlinders, hoor je vogels en ruik je bloemen... Heerlijk voelt het. De geruchten zijn dus waar dat je in Weert niet hoeft te kiezen tussen stad of natuur. En je bevindt je hier dan nog in het meest verstedelijkte gebied van de gemeente. Je verwachtingen raken hoger gespannen.

In het centrum heb je afgesproken met Floris, een 28-jarige ondernemer, voor een kop koffie in KAFFEE. Op het terras legt hij je uit hoe het centrum de afgelopen jaren een stuk compacter is geworden, dat er veel en diverse wooneenheden zijn, in alle soorten en maten. Ondanks haar compacte vorm, biedt het centrum een uitstekende belevingskwaliteit. Bij je vraag om voorbeelden, wijst hij spontaan naar een restaurant Philips Van Honger aan de overkant. Hij vertelt: “De menukaart biedt **heerlijke lokale gerechten**, met ingrediënten van topkwaliteit, rechtstreeks van bij de boeren enkele kilometers verderop. De chefkok weet er iets bijzonders van te maken en dat voor een zacht prijsje. Waar vervoerskosten van voeding elders steeds agressiever worden doorgerekend, kan je er hier dus op besparen. Weet je wat ook boeiend is aan deze plek? Je wordt er bediend door hele fijne mensen, waarvan er velen al langer werkloos waren. Zij krijgen hier een opleiding, maar ook zin en ondersteuning in het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten. Los van de heerlijke maaltijden vind ik het een mooi initiatief om **mensen die moeilijk meekomen toch weer een plek te geven in de samenleving.**”

Floris zelf werkt als zelfstandige. Hij heeft niet zijn kantoor in Weert, “**heel Weert is zijn kantoor!**” vertelt hij trots. Floris werkt niet op één locatie maar op meerdere, thuis, in het centrum, dan weer in de buurthuiskamer. Hij vertelt honderduit over een spannend nieuw project waaraan hij werkt voor en samen met de gemeente. “Samen bekijken we hoe je met digitale middelen in de wijken van Weert waar men minder contact met elkaar heeft toch de banden tussen mensen kan versterken. We werken aan digitale speeltuigen, raammusea, digitale banken en nog veel meer spannends. Vroeger heetten de mensen met wie ik nu werk gewoonweg ambtenaren, maar vandaag de dag noemen ze zich - volkomen terecht overigens - **mogelijkmakers**. Ze zitten bijna niet meer achter hun bureau in een kantoor, maar werken temidden van de mensen, **middenin de Weerter samenleving**. Ze creëren en faciliteren oplossingen samen met ondernemers, inwoners, maatschappelijke organisaties en zorgen er voor dat er niet bijpraten blijft maar mooie initiatieven van de grond getrokken worden.”

Langzaam begin je te beseffen waarom Weert tegelijkertijd zo vertrouwd lijkt en toch zo anders is. Je besluit om toch nog even in hartje Weert te blijven. De gevels maken je nieuwsgierig naar wat er achter leeft. Je ziet originele winkels, o.a. van duurzame huishoudartikelen, maar ook activiteiten die je niet direct kan plaatsen. Wat is dit? Is dit een winkel? Blijkbaar kun je hier allerlei woonaccessoires ... lezen in plaats van duur kopen en vervolgens niet vaak gebruiken. Iets verderop zie je een wel heel originele 3D-etalage van een makelaar. In plaats van foto's bekijken van woningen die te huur of te koop staan, kan je hier door je slimme bril binnenwandelen in woon- en werkruimtes van het Weerter Woongenootschap. Je huurt of koopt er geen bakstenen maar woonruimtes die je toelaten om je leven lang gebruik te kunnen maken van hun aanbod, met toegang tot tal van gedeelde functies als logeerkamers, wasruimtes en tuinen. “Hier teken ik omiddellijk voor!”, roep je in gedachten. “Nog even en de kinderen zijn het huis uit, dan zou ik hun kamers kunnen ruilen voor een groen dakterras en 21 dagen gebruik maken van 2 logeerkamers. En nog zou ik geld besparen!”

Op het Marktpllein zie je kinderen lachend en schaterend zich rode wangen rennen op het speelveld. Die speelvelden zijn blijkbaar tijdelijk. Ze worden op de grond geprojecteerd met behulp van laserlicht. Met andere woorden de ene dag speel je voetbal, de andere dag hinkel je over het plein, en weer een andere dag....Het wordt al gauw duidelijk, met knappe technologie kun je **ruimtes op heel veel afwisselende manieren inzetten.**

Gezellige boel hier! Je loopt het plein weer op en ziet elektrische deelfietsen staan. Je moet meteen aan Hans' suggestie denken. Als je op enkele uren een goed beeld van Weert wilt krijgen of snel van A naar B moet, dan is zo'n fiets superhandig. Maira maakt contact met het fietsstation. Je hoort een klik en het lampje op het frame van de derde fiets licht vrolijk op. Hier ga je dan ... Je zet koers naar de volgende bestemming.

Je bent nog maar net de hoek omgefietsd bij de belevingsbrouwerij of je ziet tientallen jongeren een gebouw in- en uitlopen waarboven in grote neonletters “**De huiskamer van Weert**” staat. Er klinkt muziek uit de ramen. Op het dak zie je tuinen en iets wat op een zwembad lijkt. Zou het kunnen? In Weert vast wel! Op het plein ervoor wordt geskate en even verderop staan de deuren van de maakplaats van Weert wagenwijd open. Nieuwsgierig als je bent, besluit je om een kijkje te gaan nemen. Je parkeert je fiets in het deelstation en wandelt naar de ingang. Je weet niet wat je

ziet. Leuke chillplekken, VR-game ruimtes en e-game arenas waar je e-olympics wedstrijden zou kunnen houden, een bar, studeerbubbels, een podium, kunstateliers, jongeren die met elektronica aan het knutselen zijn ... De verbazing moet je van je gezicht te lezen zijn want Tygo, 15 en student komt met een trotse glimlach naar je toe. "Eerste keer hier?", vraagt ie. Je bent nog steeds sprakeloos en antwoordt met een aarzelend "ja, eerste keer ...". "Geen probleem!" zegt hij, "Ik ben hier in De Huiskamer zo goed als opgegroeid en leg het je wel even uit." We nemen plaats aan één van de tafels rond de centrale zitkuil waar een bont gezelschap van alle leeftijden en nationaliteiten zit. "De huiskamer is een plek waar wij jongeren elkaar treffen, voor een potje gamen, een gezellige babbel maar ook om een coole gast te horen vertellen of iets nieuws te leren maken in de maakplaats. Er zijn ook studeerruimtes of leerplekken, maar dan niet de schoolse varianten. Heel wat plekken in dit gebouw worden trouwens uitgebaat door jongeren. Maar wees gerust, er is geen leeftijdsgrens. Jij mag ook nog binnen hoor!" grapt Tygo. "**Iedereen is hier welkom.** Zie je die ruimte daar achter de glazen rolluiken? Dat is zo'n leerruimte, waar jongeren leren van ouderen, van kunst en ambacht tot hoe een contract opstellen voor je band of je belastingaangifte doen, maar ook omgekeerd. Ja, jullie kunnen ook wat van ons leren, toch?! Iedere 3 maanden stellen we samen een nieuwe agenda van activiteiten op." Je denkt terug aan je eigen jeugd en vraagt je af hoe jouw leven of carrièrepad anders gelopen zouden zijn als je ook in

zo'n context had kunnen opgroeien. Tygo is er ondertussen vandoor met twee vriendinnen. Ook voor jou tikt de tijd. Je ontgrendelt je fiets en zet je Weerter avontuur verder.

Net op het ogenblik dat je je al fietsend afvraagt hoe de Weerter samenleving in de voorbije eeuwen op de een of andere manier de fundamenten voor dit alles heeft moeten leggen, besef je dat je eigenlijk bitter weinig weet over Weert en haar geschiedenis. Het Museum W ligt enkele straten verderop. Normaal ben je niet zo'n museumganger, zeker niet van het lokale type, maar wie weet kan het nog voeding bieden voor je verhaal. Je besluit toch even rechtsaf te slaan en een bezoekje te brengen. Groot zal het vast niet zijn. In het ergste geval spurt je er wel doorheen.

Nog maar net stap je van je fiets, of je wordt hartelijk welkom geheten door Sarah. Ze werkt al jaren als vrijwilligster in het museum en neemt je mee doorheen de geschiedenis van Weert. Ze is geboren en getogen Weertse en vertelt over de rijke geschiedenis van de gemeente, over de Van Hornes en Antje van de Statie ... het ene na het andere verwonderlijke en vermakelijke verhaal passeert de revue. "Maar hier, zet deze even op", zegt Sarah en ze duwt je een virtual reality bril in je handen. "Ga nu de volgende kamer maar eens binnen." Een diepe stem weerklinkt rechts van je. Je schrikt even want de kamer leek eerst leeg. De man doet zich voor als Philips van Horne. Hij heet je welkom in Weert 1546. Virtueel wandel je aan de zij van de graf van Horne door de oude straten van de stad. Het valt je op hoe het oude stratenpatroon ook vandaag nog herkenbaar is. Met trots vertelt Philips hoe zijn voorvaderen Weert groot maakte, wat ze samen met de Weertenaren hebben kunnen bereiken. Allerlei monumenten worden toegericht: de Aldenborgh, de Sint-Martinuskerk, het Birgittinessenklooster... Je valt van de ene verbazing in de andere, niet enkel over **de rijke geschiedenis van Weert** maar ook hoe blijvend men je hierin weet onder te dompelen. Een stoffige toonzaal vol vergane glorie is het allesbehalve dit museum W. Je maakt een aantekening en voegt ook deze locatie toe aan je lijstje 'moet je gezien hebben'.

Je grommende maag herinnert je eraan dat je ook een maag van vlees en bloed bent. Tijd om een hapje te eten en niet te vergeten dat je voor de avond valt hier ook nog ergens een slaapplek moet zien te vinden. Onderweg wordt het steeds duidelijker waarom Weert de ene prijs en vermelding na de andere won als **groene woonstad**. De groene zones, bomenlanen, parkjes ... overal fiets je door het groen en langs oude kerken, gebouwen, monumenten, industriële panden, boerderijen omgebouwd tot originele woningen. Hier en daar valt je ook op hoe sommige gebouwen uitbreiding vinden in een gedeeld dakterras, een atelier, een aantrekkelijke kantooruimte of ruimte tot vereniging.

De zonovergoten dag blijft ongetwijfeld, maar ook de energie die je voelt in Weert, doet je sneller trappen. Voor je er erg in hebt, kom je aan in Stramproy. Je hebt ergens gelezen dat hier een bijzonder origineel co-housing initiatief uit de grond is gestampt, waar je ook een wooneenheid voor een paar dagen kan huren. Benieuwd stap je op de **prachtige hoeve** af die zich schuil houdt achter de bloemenweide. Op het erf rennen spelende kinderen rond. Je plugt je elektrische fiets in bij de poort en wordt meteen welkom geheten door Robin, de landbouwer die samen met zijn vrouw en dochter de hoeve uitbaat. "Goedemiddag, als je wilt kun je nog een hapje meeëten alvorens we de tafel afruimen. Heb je trek?" Hier hoeft je geen minuut langer over na te denken.

"Mijn landbouwbedrijf wordt al generaties lang overgedragen van vader op zoon. Mijn dochter wordt de volgende in de rij. Enkele jaren geleden besloot ik om geen groot vee meer te houden. De voormalige stallen heb ik omgebouwd tot een co-housing. Hier verblijven ook enkele landbouwstudenten, een familie met drie kinderen, een ouder koppel, mijn familie en als je zin hebt om te blijven overnachten ... is er voor jou ook nog plek in het gastenverblijf!" Wat een gastvrijheid, denk je bij jezelf, en die Robin weet het nog goed te verkopen ook. Je hangt je jas aan het haakje en neemt plaats.

"Weet je? Bovenop de B&B-stallen heb ik dakpannen laten leggen die elektriciteit voor me opwekken. Het merendeel van mijn **zelf opgewekte elektriciteit** gaat naar mijn elektrische tractor, het overige deel stroomt naar het jeugdhuis hier iets verderop in het dorp", gaat Robin verder terwijl hij allerlei lokale gerechten op tafel tovert.

Na het feestmaaltijd geeft Robin je een rondleiding op het erf. Terwijl je samen verder wandelt, vertelt Robin enthousiast verder. "Weet je waar ik ook trots op ben? Mijn eigen online webshop!"

Weertenaren kunnen via de app op voorhand groenten en fruit bestellen en ik laat ze leveren door zelfrijdende karretjes voor hun deur. Ik ben stiekem erover aan het nadenken om ook insecten aan te bieden. Blijkbaar willen enkele restaurants in het centrum het wel aanbieden als delicatessen op hun menu.”

Robin legt uit dat volgens hem **een landbouwer iemand is die het omliggende landschap duurzaam/zorgzaam beheert en kent**. Samen met landbouwstudenten uit Weert hebben ze een groen netwerk aangelegd dat de natuurgebieden verbindt, met daartussen aangeplante voedselbossen, plukweides en kruidentuinen, en locaties waar geëxperimenteerd wordt met innovatieve vormen van landbouw zoals permacultuur, algenkweek, insectenteelt en precisielandbouw. Hij hoopt dat het opstarten van een sterk en divers ecosysteem het landschap op lange termijn zal helen, na tientallen jaren monocultuur. Bovendien maakt deze aanpak Weert weerbaarder tegen klimaatverandering.

De rondleiding stopt voor de deur van je kamer op de tweede verdieping, die uitkijkt op de Weeter Wilde Moerassen. Zo moet het hier honderden jaren geleden ook hebben uitgezien. Wat een uitzicht! Het lijkt wel een schilderij. Rustig slapen en nagenieten van je eerste kennismaking met Weert zal hier geen enkel probleem zijn.

Zondag, tijd voor een dag ontspanning

Het ochtendgloren breekt aan op de boerderij zoals je het verwacht, met de haan die kraait. Je springt vroeg uit de veren. Maira geeft aan dat het een warme zondag belooft te worden, ideale omstandigheden om Weert verder te ontdekken. Als gisteren een voorsmaakje was voor wat je vandaag te wachten staat, dan belooft dat veel goeds. Bovendien in de eetkamer staat je ontbijt al klaar met niets anders dan verse lokale producten. Na een glaasje vers vlierbloesemsap en een heerlijke kruidenthee, sop je je huisgenooten vuurdesenbrood in een zachtgekookt eitje zoals je er in jaren geen meer geproefd hebt. Je lichaam en geest smeken je om meer van dit lekkers en helends. Je neemt je tijd voor het heerlijke ontbijt en besluit om het vandaag wat rustiger aan te doen. De vele impressies van gisteren moeten nog even bezinken en ongetwijfeld volgen er ook vandaag nog een heleboel. De kwaliteit van je documentaire zal er wel bij varen, denk je bij jezelf. Rust en bezinning worden de sleutelwoorden van de dag.

Voor je weer op pad gaat, bedank je Robin voor de warme ontvangst. Je springt opnieuw op je vers opgeladen elektrische deurbots en vraagt Maira om je langs de groene parels van Weert te leiden. Je glijdt door het diepgroene landschap en de dorpen in het buitengebied. Wat een fantastisch groene omgeving is het hier: moeras- en veengebieden, weilanden, beekjes en bossen wisselen elkaar af. Hier staat men duidelijk het welzijn van plant, dier en mens voorop, wetende

dat al de rest - zoals de economie en toerisme - er dan ook wel bij vaart. **Die sterke focus op een gezond ecosysteem maakt van Weert een gewilde bestemming voor recreatie en ontspanning.**

Onderweg kom je een **groepje vrijwilligers** tegen. Ze noemen zichzelf De Groene Harmonie. Ze bouwen aan een ingetogen licht- en geluidsspektakel langs de wandel- en fietsroute die de Tungelerwallen doorkruist. "Eigenlijk zou je het 's nachts moeten bewonderen. Dan komt ons spektakel pas echt tot zijn recht. Het brengt het bos hier ook in het donker tot leven en gidst mensen in de wereld van de nacht. Onze liederen vullen het geheel aan." Het moet een hele beleving zijn, hun muziek en gezang klinken best goed. "Kom je anders vanavond niet naar ons optreden in het centrum?" vraagt een van de vrijwilligers. "Dat zou zo maar eens kunnen. Afgesproken!", antwoordt je volmondig.

Na het heerlijk verdwalen in al dat Weerter groen en blauw kom je aan in Altweeterheide. Het is ondertussen middag en je maag knort opnieuw, ondanks je heerlijke ontbijt. Op de hoek van het kerkplein spot je een brasserie met terras in de zon. Het bijzondere is wel: er is slechts één lange tafel. Voorzichtig vraag je aan een oudere dame of je naast haar mag plaatsnemen. "Tuurlijk", zegt ze. Ze heet Gerda, is 82 en al weer even op pensioen. "Maar vervelend doe ik mij niet", lacht ze hartelijk. Ze vertelt hoe ze al ruim een jaar op de Eco-akker woont. 'Geprotkeerd worden' in een zorgtehuis was niets voor haar, gaf ze al gauw te kennen. "Daar ben ik nog niet oud genoeg voor!", grapt ze. Haar lach werkt aanstekelijk. De ober neemt je bestelling op: een lokaal biertje. Na een tijdje doorpraten, blijkt de Eco-akker een complex van woonzijnswohnungen middenin het groen te zijn. "Ik woon er niet alleen met ouderen of mensen die revalideren na een medische ingreep, maar ook jongeren en volwassenen die tijdelijk of voor een langere tijd behoefte hebben aan rust en onthaasting. Weet je wat leuk is? Het is op de Eco-akker nog kleinschalig, niet zo'n mastodont van een anoniem project. De minihuisjes zijn stuk voor stuk pareltjes die perfect opgaan in de groene omgeving." Gerda woont er enorm graag. "**Eenzaamheid bij ouderen? Nee, niet in Weert!** Door deze fijne woonomgeving en die fijne mix van mensen en generaties zijn er al heel wat mooie vriendschappen ontstaan. Trouwens, er is hier van alles te doen. Het is hier prachtige natuur om van te genieten, er is water om aan te verpozen en er is ruimte voor sport, recreatie en ontspanning. Net zo goed kan je de studenten of jonge gezinnen een handje helpen in het huishouden als je dat wilt. Elke dag is er bovendien wel een of andere culturele of sportieve activiteit waaraan ik met mijn mede-woonsters en mensen van buiten kan deelnemen. Na afloop voel ik me dan weer helemaal opgevoeld en jonger dan tevoren." Gerda schaterlacht opnieuw.

Na de verhalen van Gerda krijgt het idee dat ook jij hier misschien ooit je oude dag zou doorbrengen of even tijdelijk zou komen herbronnen niet eens zo gek. De mensen aan tafel keuvelen rustig verder en hebben het geweldig naar hun zin. Een jongeman loopt langs met een kist vol verse groenten en fruit, duidelijk bestemd voor de keuken. Wacht even ... hem heb je eerder gezien. Je kwam hem gisteren ook al bij Robin tegen! Wanneer hij na enkele ogenblikken met een lege kist opnieuw naar buiten komt gewandeld, herkent ook hij jou en zwaait vriendelijk. Je zwaait terug. Een tiental minuten later komt de uitbater van de brasserie al fluitend naar buiten met je maaltijd. Momenten geleden zag je ze nog voorbij komen in een kistje, nu liggen de verse groenten en fruit te blinken op je bord. **Verser dan dit kan het haast niet.**

Wanneer je na een fijn verzorgde maaltijd opstaat van tafel en Gerda groet, voel je aan je spieren dat je even genoeg hebt gefietst. Je plaats je fiets terug in het nabije deelstation en besluit om de eBus naar het centrum te nemen. Nog voor je op je horloge kunt kijken, komt hij aangezoemd, perfect op tijd. Je neemt plaats aan een vierzit. De drie andere plekken zijn ingenomen door een familie. "Wie ben jij?" vraagt het jongste dochttertje van het gezin wat ondeugend. Je vertelt hen dat je vliegende reporter bent voor de Euregional Times en dat je een documentaire aan het maken bent. "Hoe ervaren jullie Weert?" vraag je. De papa begint te vertellen.

"Wij zijn oorspronkelijk afkomstig uit Eindhoven en waren al geruime tijd op zoek naar een plek om een gezin te stichten. We hebben vele steden en gemeenten afgewogen in de omgeving. Onze zoektocht stopte toen we op bezoek kwamen in Weert. Een mogelijkmaker van de gemeente leidde ons rond door de verschillende wijken en ja ... we werden op slag verliefd op deze plek. Een groene stad, die goed bereikbaar is en **overloopt van voorzieningen**, beter kun je het je niet wensen. **Het is bovendien een plek die geborgenheid biedt en waar onze kleinste**

in alle veiligheid kan opgroeien, de natuur ontdekken en goed onderwijs kan genieten.

Eerlijk gezegd - we mogen het niet te hard zeggen -, lacht de man, "werden we ook een beetje **verliefd op de Weertenaren zelf. Bescheiden, hartelijk en zin om er samen iets van te maken.** We werden ongelofelijk goed onthaald in de gemeenschap." Maira laat je weten dat de volgende halte Fatima is. Hier moet je er af. Je groet de familie, grijpt je rugzak en springt van de bus.

Tijd om op je nieuwe overnachtingsplek neer te strijken. Vanavond slaap je in een voormalig industriepand hier in de Fatimawijk dat helemaal is omgevormd tot residentie voor tijdelijke verblijvers. In de prijs van je verblijfsaccommodatie zit ook de toegang tot allerlei voorzieningen die hier te vinden zijn: een kleine streamingruimte, een coole bar, een padelveld, een klimzaal ... en dit alles is een ietwat ruw, industrieel getint jasje. Zoals vele dingen je deze dagen verbaasden, verging het je ook hier: je had het nooit verwacht in Weert, maar het is er wel en hoe! Maar geen tijd voor een klimpartij, vanavond maakt belofte schuld: je had immers beloofd het optreden van De Groene Harmonie bij te wonen. Ze beginnen er al vroeg aan dus voor een uitgebreid avondmaal is er niet echt tijd. Dan maar de versautomaat in de gang bij de bar. Mmh, wat zal je kiezen? Je bent in een avontuurlijke bui en gaat voor de insectenbittenbal: ongetwijfeld knapperig en goed voor het milieu. Even knijp je je ogen dicht en bereid je je op een onaangename verrassing maar wonder boven wonder: het smaakt heerlijk. "Doeh, Roba!", denk je bij jezelf, "Hier zit toekomstmuziek in!".

Je wandelt ondertussen richting de binnenhaven van Weert. Aan het Bassin loop je De Poort van Weert binnen. De vrijwilligers van De Groene Harmonie zwaaien je al toe vanaf het podium. Iemand grijpt je bij de schouder. Floris?! "Wat fijn dat ik je hier tegenkom vanavond," zeg je verrast. "Wat raad je me aan om te drinken?". "Ben je in voor iets bijzonders?" vraagt hij nog. "Jazeker!" "Dan zou ik voor een IJzeren Wijntje gaan, een lokaal product. De ranken staan op de verhoogde spoorbedding hier in de stad." De Groene Harmonie begint te spelen. Tijdens de

pauze kijk je wat rond. Iedereen lijkt elkaar wel te kennen. Even denk je nog dat er enkel locals om je heen staan, maar aan de accenten te horen is lang niet iedereen uit de buurt. **“Weert is een groot dorp of een kleine stad, wat het heel gezellig maakt,”** weet Floris je te vertellen. “Die gemoedelijkheid trekt ook mensen van elders aan. Hier is altijd wel reden om te genieten en te feesten. Hoe lang blijf je nog?”. Je vertelt hem dat je morgen alweer terug naar Amsterdam moet. “Ah, wat jammer. Morgen komt hier een bont gezelschap kunstenaars optreden. Het zijn de voorrondes voor Bospop 2030. De top 5 krijgen een plekje op de affiche van Bospop. Soms is het wat aan de experimentele kant, maar het belangrijkste is dat lokaal talent een podium heeft en (h)erkenning krijgt.” Hoewel je met volle teugen geniet, moet je lichaam een geeuw onderdrukken. Het is alweer bijna middernacht. Je neemt met een laatste glas IJzeren Wijn afscheid van Floris en je nieuwe vrienden van de Groene Harmonie, die het beste van zichzelf gaven vanavond. Tijd om onder de wol te kruipen.

Maandag, een voorsmaakje van werken en ontwikkelen in Weert

Je laatste dag in Weert is alweer aangebroken en je besluit je dag goed te plannen om nog zoveel mogelijk “Weerter weelde” mee te kunnen pikken alvorens terug naar Amsterdam te reizen. Je start je ochtend sowieso met een afspraak met Amir. Hij heeft wereldfaam opgebouwd met zijn bedrijf in Weert op vlak van herbruikbare en recyclebare woonunits. Het hoofdkantoor bevindt zich in een van de industriële panden langs de vaart, hier niet zo ver vandaan. Je slaat nog een lekkere espresso achterover en begeeft je naar Amir.

Achter de bedrijfsmuren huist een op zijn minst gezellig inkomende plek ... Amir vertelt honderduit: “We zijn best klein begonnen hier in Weert. Met ingedankte en opgewaardeerde materialen - uit de eigen gemeentelijke achtertuin zou je kunnen zeggen - bouwden we onze eerste woonunits. De gemeente gunde ons een opdracht om vijf units te bouwen in Altweeterheide, als experiment. Ze hebben het later omgedoopt tot Eco-akker. Als ik me niet vergis, was je er gisteren nog in de buurt? Ja, we zijn erg trots op wat we daar hebben kunnen realiseren. De gemeente gaf ons een nodige boost dat ze open stonden voor iets nieuws. Dat gaf ons de nodige moed en het vertrouwen om op te schalen. Tegenwoordig komen hier vrachtwagens en binnenschepen aan met materialen uit zowat de hele euregio en even later reizen ze weer terug volgeladen met afgewerkte woonunits. Ze zijn modulair, CO2-neutraal en voorzien van de laatste technologie. Daarnaast stellen wij - zoals meerdere bedrijven hier in Weert - ook in ons atelier mensen te werk die het wat moeilijker hebben om aansluiting te vinden bij de reguliere arbeidsmarkt. Ze werken hier zij-aan-zij met studenten, ambachtstlui en jawel, met robots. **Sociaal & duurzaam gaan hier hand in hand, net als low- en high-tech.** Als je het niet erg vindt, laat ik je verder rondleiden door Sophie. Ik heb zodra een overleg met klanten uit Genk.”

Met een brede glimlach neemt Sophie het van Amir over. Je schudt de hand van deze vlotte jongedame en begrijpt dat ze eigenlijk een studente is uit Laar die deeltijds in het bedrijf van Amir praktijkervaring komt opdoen. **“Het is super om te werken in het kloppend hart van de circulaire economie hier in Weert.”** vertelt ze. “Ikzelf volg les aan de Ondernemerscampus hier verderop aan het kanaal, aan de opleiding Circulaire & Creatieve Bouwtechnieken.” Je vraagt haar hoe het is als student hier in Weert. **“Naast de uitstekende opleiding is het erg inspirerend om hier les te volgen en vervolgens je leerstof letterlijk aan het werk te zien wanneer je uit het raam kijkt.”** Mensen komen soms van heel ver om hier lang- of kortlopende opleidingen te volgen over circulair denken en handelen. Je zou kunnen stellen dat de kennis en expertise hier zo langzamerhand echt een exportproduct van Weert zijn geworden.” Sophie weet je te vertellen dat Weert ook bekend staat voor zijn proeftuinen, waar ze zelf ook aan deelneemt. Ze loopt met je langs de receptie, haalt een sleutel van de haak en wandelt met je mee naar het centrum. Daar toont ze je een onbeduidend leegstand pand achter onder een groendak dat duidelijk gedeeld wordt met de bloemenwinkel van de burens. Amir’s bedrijf heeft er samen met de opleiding een proeftuin opgericht.” Geboeid volg je haar naar binnen. Wat een bedrijvigheid ook hier. Je ziet er een heleboel mensen door elkaar lopen, met elektronica-onderdelen van de 3D- printer of een tablet onder de arm. Weer anderen puzzelen met zonnepanelen en zo gaat het maar door. “Veel mensen zijn verbaasd bij het zien hoe het er hier aan toe gaat,” verklaart Sophie, “maar er zit wel degelijk orde in deze schijnbare chaos. Het zijn creatieve processen die ruimte nodig hebben,

zowel letterlijk als figuurlijk. Heel wat proefprojecten hier kunnen enkel hier plaatsvinden. Daarbuiten ... “, Sophie wijst uit het raam, “... zijn ze nog niet toegelaten, zo vernieuwend zijn ze dat ze de grenzen van de wet- en regelgeving aftasten of overschrijden. De proeftuin is een tijdelijke regelluwe zone waar bedrijven, ondernemers, studenten, onderzoekers en bewoners samen kunnen werken aan dit soort **grensverleggende nieuwe concepten, diensten of producten** voor de gemeente. Hoewel de oplossingen die hier worden bedacht vaak ontstaan zijn uit een specifieke nood of kans die zich in Weert aandient, komen er af en toe ook wel producten of diensten uit die (inter)nationaal de aandacht trekken. En dan plakken wij er hier fier onze ‘Made in Weert’ stempel op.” Nog maar net rolden de woorden uit Sophie’s vlotte mond of je krijgt een stapeltje ‘**Made in Weert**’ stickers in je handen gedrukt. “Cadeautje”, zegt ze met een knipoog.

Je tocht wordt vervolgd. Sophie gaat ongestoord verder. “Kijk! Hier bouwen we aan zelfrijdende leveringskarretjes op zonne-energie. We hebben al een tijdje een exemplaar rijden bij een boer in het buitengebied. Tot nu toe lijkt hij althans supertevreden met het resultaat. Maar goed, voor perfectionisten en maak-avonturiers als wij, is er nog wel wat werk aan. Ondernemen is ook experimenteren en niet alles lukt van de eerste keer.” Wat vindt de buurt van een proeftuin als achtertuin wil je nog weten. “Nou, de bedrijvigheid hier zorgt ook voor een vorm van sociale controle en dus veiligheid, wat toch ook een groot pluspunt is voor een buurt als deze die lange tijd te maken had met leegstand en ten prooi dreigde te vallen aan ondernemingsactiviteiten.”

De Weerter economie bouwt duidelijk voort op haar ondernemende, ambachtelijke en industriële geschiedenis. Maar het is even helder dat ze niet zijn blijven stilstaan in het verleden, ze hebben nieuwe ondernemers, nieuwe ambachten en nieuwe (duurzame) industrie weten aan te trekken en plukken daar nu de vruchten van. Van al dat proeftuinen heb je opnieuw honger gekregen. Maar eten zal voor de HS zijn want nu je Weert bezoek ten einde loopt voel je ook de deadline van je documentaire dichterbij kruipen. Vanuit het centrum is

het slechts enkele stappen over de Groene Loper tot aan de Mobihub. De HSI richting Amsterdam-centraal staat er al klaar. Voldaan stap je aan boord en terwijl je Weert achter je laat, vraag je je af hoe je in je documentaire recht kan doen aan al deze prachtige initiatieven en mensen die je de afgelopen dagen hebt ontmoet! De onzekerheid slaat je om het hart maar één ding staat als een paal boven water: hier kom je zeker nog eens terug!

Terug in de trein begin je met je verslag.

Je tikt: de 7 wonderen van Weert onthuld

Enter...

1. Een groene beleving: overal waar je komt in Weert waan je je in een groene thuishaven, die zich bovendien uitstrekt tot ver over de grenzen
2. De nieuwste woonconcepten en woningen, hier doe je pas inspiratie op, heerlijk wonen in Weert
3. Nieuw makersmekka Weert, verbonden met een boeiende regio, samen maakt men er de toekomst
4. De verschillende plekken in het centrum maar ook in de kleine kernen, gastvrij en verrassend Weert
5. In Weert kent de boer de buur en de buur de boer
6. Iedereen doet mee, Weert nodigt uit: of je nu in het jongerencentrum komt, of in het museum of op restaurant gaat, Weert voelt inclusief aan, een warme gemeente met oog voor de kwetsbaren.
7. ... ontdek zelf het zevende wonder van Weert!

CONCEPT